

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 1080 Lej
Fél évre ... .. 540 Lej
Negyed évre ... .. 270 Lej
Havonta ... .. 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 bunival több

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
Sürgőny című Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelenik naponta reggel.

Ujságíróklub.

Az aradi ujságírók, a társadalmi kérdések, a bűnök, az önző egyéni túlkapások örök ellenségével és bátor harcosai egyetlen éjszákára pihentetik harcos fegyverüket, mert ünnepet ünnepelnek. Az Aradi Ujságírók Klubja nyitja meg a közönség részére szombaton este és ez a megnyitó ünnepség méltó kerete lesz a fontos társadalmi intézmény megindulásának, amely hivatva van arra, hogy Arad város úri társadalmának kellemes és családias otthonát nyújtson. Az aradi ujságírók, akik szerényen, névtelenül, de törhetetlen hittel és akarattal harcolnak a közönség érdekeiért, most kilépnek a nagyközönség elé és megmutatják, hogy nemcsak a harcban, de békés társadalmi megmozdulásokban is életrevalók, erősek, aktívak tudnak lenni. Hónapok óta tartó megfeszített munka után megalapították az Aradi Ujságírók Klubját, amely európai színvonalú társadalmi intézmény és művészi berendezésével, szépségével és megszervezésével felülmúlja Románia összes hasonló intézményeit. Az aradi ujságíró-társadalom szociális helyzete nyer ezzel a klubbal bizonyos stabilitást, mert elérik azt, hogy arra a társadalmi fokra kerüljenek, amely őket joggal megilleti. A hivatásos aradi ujságírók munkájának eredménye ez a klub s megalapításánál példának vették a váradai és kolozsvári ujságírók hasonló intézményeit, amelyek két város elit-társaságának legkedvesebb találkozó helye lett. Az Aradi Ujságírók Klubjának vezetősége, mint már előre megállapíthatjuk, elérte célját. Arad város előkelő társadalmi örömmel és hálával vették tudomásul a klub megalakítását és eddig is tömegesen jelentkeztek, hogy beléphessenek a tagok sorába.

Az Aradi Ujságíró Klub megalakulása nemcsak átmeneti szenzációja, hanem állandó társadalmi eseménye lesz Aradnak. Kulturális gócpontja lesz ez a klub Aradnak, ahol felváltva fognak hangversenyezni az Aradra érkező leghíresebb muzikusok, előadást tartanak tudósok és írók és a szórakoztató művészi estélyeken Arad város tehetségei érvényesíthetik tudásukat. A klub helyiségeiben állandó képzéskiallítás lesz, ahol a leghíresebb művészek eredeti festményeiben gyönyörködhetnek a klub tagjai. A klub célja: kellemes otthont varázsolni a város előkelő társadalmának, ahol estéről-estére összegyűlve megtalálja a szórakozás minden ágát.

A szombat esti megnyitó ünnepélyen összegyűl a klub helyiségeiben Arad uritársadalmára és látni fogja az aradi ujságírók hónapok óta tartó csöndes munkájának értékes eredményét. Ez a megnyitási új, mozgalmas és kulturális társadalmi élet megindulását jelenti, amelyet olyan régen és olyan nehezen nélkülöz Arad város társadalmára. A nagy cél, amelyet maguk elé tűztek az aradi ujságírók, ma, előttünk van és haladnunk kell tovább is azon az úton, amelynek minden lépése kultúrát, békét és kellemes megnyugvást jelent.

A parlament elfogadta a kölcsönjavaslatokat.

Törvény a plafond áttöréséről. — Felhatalmazták a kormányt az előleg felvételére. — A néppárt kifogásolja a stabilizáció módját.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara tegnap délutáni ülését három órakor nyitotta meg Saveanu elnök, amelyen Bratianu Vintila kormányelnök a következő törvényjavaslatokat terjesztette elő:

Törvényjavaslat a lej stabilizációjának előkészítéséről.

Az első javaslat a lej stabilizációjának előkészítéséről szól, két szakaszból áll és a következőkben hangzik: Első szakasz: A Banca Nationala felhatalmazást nyert, hogy a külföldi bankjegyzintézetekkel konvenciót kössön pénzügyi stabilizációjára és hitelek nyitására és azok szükség esetén való felhasználására akár előleg formájában, akár folyószámla útján és egyben a Banca Nationala vállaljon kötelezettséget ezen pont likvidálására. Második szakasz: A jelen törvény szerkesztésével egyidejűleg megszűnik a Banca Nationala és az állam között 1925. május 25-én létrejött konvenció.

Eszerint a Banca Nationala felhatalmazást nyert, hogy devizát vásároljon korlátlan mennyiségben, aranyban való konvertálás végett. Azt az árfolyamot, amelyen a deviza vásároltatik, a pénzügyminiszter és a Banca Nationala együttesen állapítják meg. Ezzel a törvényjavaslattal a „plafond” át van törve és a javaslat azt jelenti, hogy a nemzeti bank a bankjegytorgalmat szaporíthatja.

A londoni egyezmény ratifikálása.

A 2-ik számú törvény: ratifikálása annak az egyezménynek, amely Londonban, ez év július 4-ikén kötött egyrészt a Schröder-bankhoz, másrészt Románia kormánya között. Ez a törvényjavaslat így hangzik:

Első szakasz: Ratifikáltatik az a konvenció, amely az 1913. évben kibocsátott 4 és félszázalékos járadékpapírok likvidálására vonatkozik. Második szakasz: A kormány felhatalmazást nyert, hogy az 1922-ben kötött 35 millió font sterling összegű 4 százalékos kölcsönt felhasználja ezen kötelezettségek bevitelére.

Törvény a külföldi kölcsönről.

A harmadik törvényjavaslat — 3-ik számú törvény — a Franciaországgal a háborús adósságokra vonatkozólag létrejött konvenció ratifikálásáról, a 4-ik törvény a külföldi kölcsönről szól és a következőket foglalja magában:

Első szakasz: A román kormány felha-

Vita a stabilizációs javaslatról.

A kamara ma délelőtti ülését 10 órakor nyitja meg Saveanu elnök Bratianu Vintila, Duca, Argetoianu, Lapedatu, Mrazek és Ciprianu miniszterek jelenlétében. Az elnök kéri, hogy a képviselők interpellációjukat, majd a pénzügyi javaslatok tárgyalása után terjesszék be. Ezután a kamara áttér a stabilizációt előkészítő törvényjavaslatok tárgyalására. Oromlu előadó felolvassa a törvényjavaslatot, amelyet elfogadásra ajánl.

Papacostea a néppárt nevében deklarációt olvas fel, amelyben kijelenti, hogy pártja örömmel veszi tudomásul, hogy a kormány

talmazást nyert, hogy a legjobb feltételek mellett külföldi kölcsönt kössön 250 millió dollár erejéig, illetve bármely más ezen összegnek megfelelő valutában. A kölcsön első kibocsátása 80 millió dollár. Második szakasz: Az első kibocsátású 80 millió dollárt a kormány a következőkre használhatja fel: először a lej stabilizációjára, másodsor a CFR. gőrdülő anyagának helyreállítására és ugy a CFR, mint egyéb monopóliumok szűkítésére beruházásaira. Ennek az összegnek felhasználásáról a kormány részletes tervet fog a parlament elé terjeszteni annak keresztülvitele idején. Ami a kölcsön feltételeit illeti, azokat a kormány ismertetni fogja a parlament előtt, mielőtt a kölcsönt megkötötte. Harmadik szakasz: A kormány felhatalmazást nyer, hogy a 80 millió dollár terhére azonnal felvegyen 20 millió dollár előleget, melyet azonnal vissza fog téríteni, mielőtt a 80 millió dollárt felvette. Az előleg a Banca Nationala rendelkezésére fog állni, hogy vele a legális stabilizációt keresztül vigye. Ennek hovaforrását egy különleges egyezmény fogja szabályozni, mely a kormány és a Banca Nationala között később fog létrejönni. — Az ötödik törvényjavaslat a svájci, belga, francia és angol járadéktulajdonosokkal létrejött egyezményekről szól.

A kamara egyhangulag megszavazta az első három törvényjavaslatot, míg a kölcsönről szóló törvényjavaslat harmadik szakaszán lényeges módosítást eszközöltek. A módosított szöveg szerint a kormány felhatalmazást nyert, hogy rövid időre kölcsönt megelőző előleget vegyen fel 20 millió dollár erejéig. Bratianu kijelentette, hogy a 20 millió dollár nem különálló kölcsön, hanem csak előleg, amelynek segítségével a tulajdonképeni stabilizációt készítik elő.

Maniu Gyula a tegnapi audiencia után kijelentette az ujságíróknak, hogy kihallgatásának informatív jellege volt, így azonnali választ nem is kérhetett. A kihallgatás egyébként ötvenóra hosszát tartott.

A kamara ma délelőtti ülésén Papacostea a néppárt nevében deklarációt olvasott fel, amelyben elismeri a stabilizáció és a kölcsön fontosságát, de nem ért egyet annak végrehajtásával. Miután a parlament önkívületi ülésének programja pontosan meg van állapítva, semmiféle interpellációra és napirend előtti felszólalásra engedélyt nem adtak, csupán a benyújtott javaslatokkal kapcsolatos felszólalások hangzottak el.

végre a stabilizálás utjára lépett, amelyet a néppárt már 1922-ben a nagyszabeni kongresszuson programjába illesztett. Hosszasabban ismerteti az Averescu-pártnak a stabilizáció megvalósítására kifejtett törekvéseit, majd kijelenti, hogy megszavazza a kölcsönt, ha a kormány fenntartja magának azt a lehetőséget, hogy a nagyobb kölcsöntől visszaléphetessen és a folyósítandó előleget önálló külön kölcsönnek tekinthesse. Különböző észrevételei vannak a háború előtti címletek revalorizálására vonatkozólag.

Báró Jósika János, magyarpárti képviselő.

Megállapítja, hogy az ország összes pártjai helyesnek és szükségesnek tartják a tabilizációt, de a javaslatot csak egy módjában megszavazni, ha a kormány végre megoldja a kisebbségek kulturális kívánságait.

Constant Georgescu jogi szempontból foglalkozik a javaslattal, majd annak a reményének ad kifejezést, hogy Németország be fogja látni, hogy nem mondhatunk le a békeszerződésben biztosított jogainkról és támogatni fogja a tabilizációt.

Dr. Hans Otto Roth a német párt nevében sajnálatának ad kifejezést, hogy a tabilizáció problémáját a politikai pártok küzdelmeitől nem kímélték meg. Báró Jósikához hasonlóan ő is hangsúlyozza a kisebbségek óhajainak fontosságát.

Oromuho előadó ismerteti Románia valutáris problémáját a háboru óta. Megállapítja, hogy a tabilizáció valójában már meg is történt az utóbbi években. A jegy kibocsátási plafond áttörésére szükség van az áremelkedések megakadályozása végett. Fontos az, hogy a Banca Nationalának fedezete legyen az új kibocsátásokra.

Bratianu Vintila miniszterelnök válaszol ezután az elhangzott bírálatokra. Megállapítja, hogy az ország egységes a tabilizációt illetően. Foglalkozik a különböző politikai pártok állásfoglalásával és a néppártiak válaszulva kijelenti, hogy nem lehetett a lejt 150 fontsterlinges árfolyamon tabilizálni, mint azt néhány évvel ezelőtt tervbe vették. Alaptalan az a vád, hogy elkésett a tabilizációval. Jól előkészítették a mai helyzetet és most csak a tényleges helyzet konkretizálása van hátra. Ami a kisebbségek kívánságait illeti, a miniszterelnök rámutat arra, hogy Romániát kötik a nemzetközi szerződések, amelyeket a maguk egészében respektál. Az elégedetlenségek az állam háboru utáni helyzetéből

folynak, de ez a helyzet napról-napra enyhül. Ami a Franciaországgal szembeni háborus adósságok rendezésére kötött egyezményt illeti, a miniszterelnök hangsúlyozza, hogy morális kötelességünk rendezni ezt a dolgot azzal az állammal, amely bennünket a legjobban segített. Köszönetet mond Titulescunak a külföldi egyezmények kötésénél nyújtott támogatásért. (A kormánypárt lelkesen élvezzi Titulescut.) Végül ismerteti a pénzügyi tárgyalások történetét s a javaslatot elfogadásra ajánlja. Ezután az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, mire a Kamara úgy általában, mint részleteiben megszavazza a tabilizációs törvényjavaslatot.

A szenátus vita nélkül szavaz.

A szenátus mai ülésén Bratianu Vintila betervezi a kamara által megszavazott 5 törvényjavaslatot. Bontos szenátor az Averescu-párt nevében felolvassa a Papacostea-féle nyilatkozatot. Gyárfás Elemér viszont a magyar és német párt nevében ismételi meg Jósika bárónak a kamarában tett kijelentéseit. Ezután a szenátus vita nélkül úgy általában szavazta meg az öt törvényjavaslatot és ezzel az ülés véget ért.

Titulescu elállott lemondási szándékától.

Az Adeverul hangsúlyozza, hogy a kamara ma délelőtti ülésén Bratianu Vintila beszéde alatt két ízben Titulescu adott jelt a tapsra. Először a kisebbségi problémánál, másodsor pedig a pénzügyi egyensúly említésénél. Viszont a miniszterelnök igen meleg szavakkal emlékezett meg a külügyminiszter külföldi munkájáról. Politikai körök ezek után biztosra veszik, hogy Titulescu, aki egyébként hosszabb audiencián jelent meg a régenstanács előtt, elállott lemondási szándékától.

Löwenstein bankár, a nők barátja.

Egy híres párisi táncosnő öngyilkos lett, amikor meghallotta Löwenstein halálhírért. A hatalmas belga bankár Ostendében udvarolt egy magyar színésznőnek, akinek azonban az elegáns titkár tetszett jobban.

(Az Ara di Közlöny berlini tudósítójától.) Nagy feltűnést keltett nemrégiben az a híradás, hogy Jenny Golder, a híres párisi revücsillag öngyilkosságot követett el. Azóta eltemették Jenny Golder holttestét s most berlini tudósítónk a következő szenzációs cikkben lebbenti fel azt a titokfátyolt, a mely Jenny Golder halálát eddig takarta.

Jenny Golder szerelmei.

Amikor Párisban megtudták Jenny Golder öngyilkosságát, a lapok egyöntetűen azt írták, hogy a tett oka melankólia és szerelmi csalódás. Voltak akik Harry Pilcernek, a táncosnő egyik partnerének nevét keverték a dologba, de ez nem felel meg a tényeknek. Pilcer, a híres táncos, aki valamikor Gaby Deslysnak volt a barátja és egy gyönyörű palotát örökölt Manuel portugál exkirály kedvesétől, sohasem volt szorosabb nexusban Jenny Golderrel. A nagy hírű revücsillag életében csupán Spadarro, a briliáns olasz-francia sanzonénekes játszott szerepet, aki partnernőjévé választotta és tényleges „nagy nő” formált belőle. Spadarro életében azonban Jenny Golder is csak egy epizód volt és a kiváló táncosnő sem busult sokat utána, mert hiszen kollegiális viszonyuk mindig a legszívélyesebb maradt. Együtt léptek fel 1927 tavaszán Berlinben az Admiralban és ez a vendégszereplés nevezetes fordulópont volt Jenny Golder életében.

A proscenium páholy előkelő vendége.

Az egyik este a bal prosceniumpáholyban egy ur jelent meg, aki nem vette le szemét a művésznőről. A következő estén megint ott ült, a harmadik estén pedig Jenny Golder egy óriási orchideás-kosarat kapott, a virágok között pedig egy aranysegélyű névjegy hevert „Baron de Löwenstein in Bruxelles”.

Jenny Golder, de a revütársulat egy tagja sem sejtette, hogy ki tulajdonképpen ez a Löwenstein báró. Egész Berlinben is csak páran ismerték igazán. Egy hét múlva megint megjelent az Admiralpalota bal prosceniumpáholyában. Az orchideák is megérkeztek a színpadra, sőt még más értékesebb ajándékok is. Így is-

merkedett meg Jenny Golder és három Löwenstein távol hazájuktól Berlinben. Löwensteinnek, aki egy Wedekindi-alak volt, nagyon tetszett a hét nyelvet beszélő táncosnő, akinek bájos szellemessége megragadta a dús gazdag belga bankárt. Csakhamar a legbensőbb barátság fűzte őket, amely állandóan tartott, annál is inkább, mivel legnagyobb részt egymástól távol éltek. Jenny Golder visszament Párisba, Löwenstein pedig Brüsszelbe, Londonba, majd Amerikába. Amikor a bankár visszatért Amerikából, hetenként legalább egyszer felkereste a táncosnőt. Senkinek sem volt szabad tudni, hogy merre repül ilyenkor Löwenstein aeroplanja és Jenny Golder volt olyan okos, hogy ezt el nem árulta. Csak egy barátjáné tudott valamit a dologról, meg arról, hogy micsoda hatalom barátnőjének legintimebb barátja.

Jenny Golder különös öngyilkossága igazolta legjobban, mielőtt még Löwenstein holttestét megtalálták volna, hogy a belga bankár tényleg halott. Ez a mélyen érző asszony tudta ezt és eldobta magától az életet, amely Löwenstein báró nélkül nem volt már számára sem szép, sem értékes.

Egy pesti színésznő és a nagy belga bankár.

Az elhunyt bankár úgy látszik egyébként is érdeklődéssel viseltetett a kabaré művésznő iránt, mert két évvel ezelőtt, még mielőtt Goldert ismerté volna, egy budapesti színésznőnek kezdett udvarolni. A színésznő nem tartozik a nagy sztárok közé, bár már elég jó cseng a neve. Szász Lillynek hívják és az Andrassy-uti Színház tagja, komikai szerepekben tűnt fel, nemcsak a közönségnek, hanem a kritikusoknak is, akik sok szépet és jót írtak róla.

Szász Lilly két évvel ezelőtt Ostendében nyaralt és itt egy markánsarcu ur tette neki a szépet, a strand forró homokjában.

Néhányszor beszélgettek már egymással, az ismeretlen belga ismert bókokat mondott franciául és Szász Lilly sablonosan válaszolt.

Csak néhány nap múlva tudta meg a pesti színésznő, hogy ez az ismeretlen belga nem

más, mint Löwenstein. A színésznő a következőket mondta érdekes ismeretségről:

— Löwensteinnel a strandon ismerkedtem meg, mert a mellettem levő kabint bérelte és nekem kölcsönadott egy napernyőt.

— Az arcán, különösen a szája körül mély barázdák szántottak végig és állandóan vele volt egy fiatalember, aki sokkal szebb és elegánsabb volt, mint ő. Bevallom, hogy nekem ez az elegáns, jómodoru, kedves fiatalember sokkal jobban tetszett, mint a nagy Löwenstein, aki akkor is mogorvának látszott, amikor a leghizelgőbb bókokat mondta. Ugy vettem rajta észre, hogy nincsen semmi köze a mindennapi élethez, naponta percnyi pontossággal, háromnegyed hatkor délután jelent meg a strandon, itt pontosan negyven percet időzött, azután fürdőkabátban vitte az autót egy elegáns szállodába, de az is előfordult, hogy úgy fürdőkabátban és trikóban autózott haza brüsszeli palotájába.

— Csak később tudtam meg, hogy a leggazdagabb belga bankárral állok szemben, bevallom, egy kicsit megsédültem, amikor szinte kifejezhetetlen nagyságu vagyonáról hallottam. Egyszer megkérdezte, hogy nem mennek-e Brüsszelbe, szívesen elvinne autót. Azt mondtam, hogy nem, mert a társaságom köt Ösztendéhez. Erre megígérte, hogy másnap ismét eljön, pontosan háromnegyed hatkor.

— És másnap nem jött. Hiába vártam. Vissza akartam neki adni az ernyőjét. De az autót pontosan megjelent, a szép titkár szállt ki belőle s egy szép sévresi porcellánvázát nyújtott át nekem azzal, hogy mr. Löwenstein küldi, de kéri, hogy ne ebbe a vázába helyezzem azokat a virágokat, amelyeket más udvarlótól szoktam kapni.

— Később már én kerestem Löwensteint, de hiába. Nem találkoztam vele többet, Akkor már sajnáltam a dolgot. Csak persze: késő volt a bánat, mint oly sokszor ebben a csunya életben.

Szeretőiből szervezett rablóbandát egy lengyel leány.

(Brest-Litowsk, július 27.) Szenzációs esemény tartja izgalomban Brest-Litowsk városát. A törvénytörő előtt egy csodálatos szépségű, husz éves parasztlány ügyét tárgyalják, amely a „Wild West” rablóromantikáját is felülmúlja, olyan izgató részleteket tartalmaz.

A lányt Matruna Lavainak hívják, rémek szép teremtes. Legalább egy féltucat szeretője volt állandóan. A legényeket annyira magához tudta láncolni a boszorkányos Matruna, hogy azok megesküdték, hogy tűzön-vízen keresztül kitartanak mellette és minden kérését teljesítik. Matruna arra használta fel udvarlójának vak rajongását, hogy valóságos banditacsapatot szervezett belőlük. A szerelem hatalma által vezetett kis csapat réme lett a vidéknek, rabolt, gyilkolt, gyújtogatott, betört s minden zsákmányt a Matruna lábai elé rakott. A gaztettek száma napról-napra növekedett, de a Matruna saját személye körüli rablócsapatból nem sikerült senkit sem kézrekeríteni.

Az önfeláldozó udvarlók azonban nemcsak kifelé gyilkoltak és raboltak, hanem egymás közt is nap mint nap véres verekedéseket rendeztek. Féltékenységből egymás élete ellen törtek. Versengtek Matruna kegyeier: s gyűlölték egymást. Egy Mihál Niceburuh nevű udvarló azt a merészséget követte el, hogy Matrúnának magának rendezett egy nagy féltékenységi jelenetet. Mihál erre kegyvesztett lett, Matruna elűzte őt magától, mire a legény bánatában elbujdosott.

Matruna lóháton a bujdosó udvarló után ment, egy erdőben utól is érte. Ugy tett, mint-ha megbocsátana neki s csókot kért tőle. Csókolózás közben elővette revolverét és a legény hátába lőtt.

A fiú azonnal meghalt. Matruna letakarta a holttestet, felvette magához a nyeregbe és így vágatott vele több falun keresztül. — Az egyik faluban egy parasztnak feltűnt a nagy teherrel lovagló parasztlány, feltartóztatta és meglátta a lány ölében fekvő holttestet. Természetesen azonnal átadta a csendőröknek, a kik Brest-Litowskba vitték.

Állítólag nem ez az egyetlen szeretője, a kít ily módon tett el láb alól s a tárgyalás folyamán szenzációs részletek kerülnek majd felszínre a „nagy stílus” parasztlány-bestia életéből.

H. G. Wells Franciaországba költözködik.

A nagy angol író Párisban vett ki fényűzően berendezett villát.

Londonból jelentik: Angol lapok azt a feltűnő tudósítást közlik Párisból, hogy H. G. Wells véglegesen Franciaországban szándékozik letelepedni. Párisban vett ki Wells fényűző módon berendezett lakást egy szajnaparti palotában, a Quai d'Auteuilon és most már csak vendégként, rövid tartózkodásra fog Angliába visszatérni.

Angliában meglehetősen kínos feltűnést keltett Wells elhatározása. Sokan nem tudják megérteni, hogy Wells, aki a filozófiában és politikában sokszor szinte szélsőségesen szociálista nézetet vall és aktív tagja az angol munkáspártnak, a mondani Páris életét annyira megkedvelte, hogy végképen hátat fordít a puritán angol életnek.

Sokan azonban azzal magyarázzák a nagy angol író különös elhatározását, hogy feleségének körülbelül egy évvel ezelőtt bekövetkezett halála olyan mély hatással volt rá, hogy valószínűen ez a magyarázata, amiért a szokott környezetét elhagyva, most véglegesen francia földön telepszik meg.

Öngyilkosság az előleg miatt.

Egy budapesti építész különös tragédiája.

Budapestről jelentik: Ma délután a központi városrészben megjelent Steinhardt Antal építész, aki Vajna tanácsnokot kereste. Az altszék kijelentette, hogy a tanácsnok jelenleg nincsen benn és kérte az építész, várjon néhány percig. Steinhardt erre nyugodtan leült, elővette browninját és fobelötte magát. Az építész nyomban meghalt és holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

Néhány perccel az öngyilkosság után megérkezett Vajna tanácsnok, aki elmondta, hogy az építész elnyerte a sertésközvágóhid kibővítésének pályázatát, mire 2500 pengő előleget kért. Ezt megadták neki, azonban a pénz nem bizonyult elégnek és Steinhardt kérte az előleg összegének 5300 pengőre való felemelését. A tanács mai ülésén teljesítette a kérelmet, azonban ugylátszik a szerencsétlen építész nem tudott erről, bizalmatlan volt és ezért követte el öngyilkosságát.

Vizsgáljon meg madame!

Hogyan rabolta ki egy ötletes szélhámosnő a milanoi születésűket.

Milanóból jelentik: Milánóban sokat nevetnek mostanában azokon a furcsa kalandokon, amelyeknek néhány odaváló bába az áldozata. Az egyiknek a lakásába megnyerő külsejű ifjú hölgy lépett be, akinek az arcán a szegyen pirja égett. „Vizsgáljon meg, kérem” — ezekkel a szavakkal fordult a bábához — „és világosítson fel tartózkodás nélkül, őszintén az állapotomról”. A bába teljesíti a kérést és a vizsgálat után közli előkelőnek látszó látogatójával, hogy családi örömeinek néz elébe. A hölgy elájul és mielőtt fölébred, egy eszébe teát kér.

Ahogy a bába a lábát kiteszi a szobából, az ifjú hölgy nyomban felugrik és alaposan kikutat mindent a szobában. Minekutána összeszedett minden drágaságot és készpénzt, újra lehanyatlott a kanapéra és nehéz sóhajtásokkal fogadta a visszatérő asszonyt. Az ifjú hölgy ezután busás honoráriumot adott a bábának és eltűnt a zsákmányával, hogy azután megismételje a dolgot a város egy másik bábájánál. Jellemző, hogy csak a tizenegyedik születésű, akit ilyen raffinált módon rabolt ki az ifjú hölgy, mert jelentést tenni a rendőrségen. A rendőrség erősen kutat, de eddig csak arra tudott rájönni, hogy a hölgynek már Comóban és Bergámóban voltak ilyen sikeres operációi, mielőtt működése színterét Milánóba helyezte volna át.

MA SZOMBATON!
MAROSPARTI. és APOLLOBAN
1/10-kor 5, 7 és 1/10-kor

KOLDUSDIÁK

Romantikus filmoperett.

Róna Dezső énekbetéteivel.

Rendez: olcsó helyárakkal.

Holnap, vasárnap
1/12 órakor

NAGY MATINÉ AZ APOLLOBAN VOJTICZKY ELVIRA

a 8 éves táncművésznő, a eluji operaház szerződötött tagja felléptével és elsőrangú műsorral.

Szánalmas állapotban van a Nobile-expedíció

Kopenhágából jelentik: A parviki jelentések szerint az Itália megmentettjeit tegnap este Svédországba szállították. Mindnyájan egészségesek és jó színben vannak, kivéve Nobile tábornokot. A hajótól a kocsigig fedett hidat vertek, hogy a kíváncsiakat távol tart-

sák. Ceccioni markón haladt a kocsihoz.

A későbbi jelentések szerint a közönség észrevette Zappit, mire füttyölni kezdett és Malmgreen nevét kiáltotta. Nobile nagyon rosszul néz ki és sántít.

A feljelentők ellen is vizsgálat indul a Kaufman-ügyben.

A gépjármű három tisztviselője, kik a feljelentéseket aláírták, már két éve tudtak az állítólagos visszaélésekről és csak most tettek jelentést róla.

(Arad, július 27.) Kaufmann Kamil aradi gépjárműigazgató ügyében erős tempóban folyik a vizsgálat, bár a ma befutott újabb feljelentés komplikálja és elhuzza a vizsgálatot, amely aligha fejeződik be tíz napon belül. Már az első feljelentés beadása idején is felmerült az a kérdés, hogyha a feljelentők már évekkal ezelőtt tudtak ezekről az ügyekről, miért nem jelentették illetékes fórumnak tapasztalataikat és miért csak két év után. Ezzel a kérdéssel — mint most beavatott helyről értesülünk — maga az interjú-bizottság is foglalkozott.

A bizottság zárt ülésén ugyanis, amikor a gépjárműigazgatót felfüggesztették állásából, az egyik tag vetette fel a kérdést, miért nem tett a feljelentő három tisztviselő jelentést a tapasztalt rendtelenségekről és miért várt két esztendőn keresztül, amikor ezzel — ha a vádak beigazolást nyernek — bünrészesekké váltak. A bizottság azonban nem akarta akkor

még jobban komplikálni az ügyet, hanem arra az álláspontra helyezkedett, hogy elsősorban folytassák le a vizsgálatot Kaufmann Kamil ellen a felsorakoztatott vádpontok ügyében és ennek befejeztével kerül sor a külön vizsgálatra, amelyet a feljelentő három tisztviselő ellen indítanak ebben az ügyben.

Ez a vizsgálat lesz hivatott tisztázni azt is, mikor tudta meg a három tisztviselő a feljelentésben felsorakoztatott vádakat és miért nem tett azonnal jelentést illetékes fórumoknak. Jogász-körök véleménye szerint nem változtat a helyzeten az a védekezés sem, hogy attól féltek, hogy az ügyet egyesek eltussolják. Míg a vizsgálat levezetésével a régebbi rezsim alatt is esküt tett tisztviselőt bízták volna meg, akiről tehát nem szabad feltételezni, hogy esküjével ellentétbe került volna. Városházi körökben ezért nagy érdeklődéssel várják a kétségtelenül érdekes fejleményeket ígérő ügy befejezését.

Hamis hírek az aradi Magyar Párt paktumáról

A pártvezetőség hivatalosan közli, hogy a tanácsválasztási paktum megkötésére a központ szabadkezet adott az aradi pártoknak. —

A szocialdemokraták is paktumos listára szavaznak.

(Arad, július 27.) Arad magyarsága bizakodással tekint a mindinkább közeledő augusztus 9-ike elé, amely napon ismét megmutatja, mennyire egységesen áll a Magyar Párt jelöltjeinek háta mögött. A paktumos lista győzelme előrelátható, hiszen olyan tömegek állnak a Magyar Párt mögött, amelyek döntő fölényrel tudják győzelemre vinni a párt listáját. Ezért hiábavalónak bizonyul minden olyan törekvés, amely arra irányul, hogy ezt a törhetetlen egységet megbontsa. Pedig már ilyen kísérletek mutatkoznak.

Egyesek ugyanis az utóbbi napokban azt a kortesfogást használták fel, hogy felkeresték a tanyákon lakó magyarokat és azt a hirt terjesztették közöttük, hogy az aradi Magyar Pártnak nem állott jogában megkötni a liberális párttal a paktumot, miután nem kapott erre felhatalmazást a eluji (kocfösvári) központtól és gróf Bethlen Györgytől, a Magyar Párt elnökétől. Ezzel kapcsolatban a Magyar Párt aradi tagozatának vezetősége hivatalosan közli, hogy az aradi közszéki választások kérdésében gróf Bethlen György pártelnök és a párt központja teljesen szabad kezet adott az aradi tagozatnak, amelynek belátására bízta, milyen módon vesz részt a választásokban. Így az aradi tagozat teljes joggal kötötte meg a paktumot az aradi liberális párttal, a magyarság érdekét tartva mindenben szem előtt a paktumkötésnél. Ezért ne hagyja magát a magyarság megtéveszteni az

ilyen tendenciózus, rosszakaratu hírek által és tartson minden esetben ki a párt mellett, a mely az összmagyarság és nem — mint a tendenciózus hírek terjesztőinél tapasztalható — személyi érdekek keresztülviteléért küzd.

A magyarsággal paktumot kötött liberális párt is nagyban folytatja tanácskozásait a lista összeállítására. Ma délben nagyfontosságú megegyezés jött létre az aradi prefekturán a közszéki választások ügyében. Georgescu János prefektus már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytatott az aradi szocialdemokrata munkásokkal, akikkel ma délben megegyezésre is jutott. Az amsterdami párthoz tartozó szocialdemokraták egy helyet kapnak Aradváros tanácsában és ennek ellenében a paktumos listával szavaznak. Miután a szocialdemokratáknak a munkásság között erős táboruk van, a paktumos lista döntő fölényű győzelme biztosítva van és kétségessé vált, hogy az ellenpártok bármelyikének sikerül-e egyáltalában behozni néhány jelöltjét Aradváros tanácsába.

A munkásság körében különben nagyarányú homlasi folyamat indult meg, miután a munkások erősen elégedetlenek jelenlegi vezetőségükkel és ezért tömegesen lépnek át a szocialdemokrata párthoz. Az „egyeses munkásblokk” így alaposan megfogva és legyengülve indul a választási küzdelemben, amely teljesen kilátástalan számára.

Egy iasi-i bankigazgató szerelmi drámája.

Megölte a szeretőjét, azután öngyilkossági kísérletet követett el.

(Iasi, július 27.) Véres szerelmi dráma játszódott le Iasiban, amelynek körülményei elütnek a hasonló természetű tragédiáktól. A dráma szereplői és a mód, ahogyan a tragédia lejátszódott, még nagyobb érdekességet kölcsönöz ennek a szomorú ügynek, amely drámairó tollára kívánczok.

Paslaru Neculal, a Dacia bank egyik főnöke nyolc év óta viszonyt folytatott Marcu Iasi-i droguista feleségével. A viszonyról az egész város tudott, úgyhogy senki sem talált kifogásolni valót azon, amikor Marcunak nemrég bekövetkezett halála után Paslaru sűrűn mutatkozott a nyilvánosság előtt az özvegygel.

Paslarunak azonban felesége volt, aki — mint ilyenkor szokás — legutóbbára értesült férje hűtlenségéről. Azóta a megcsalt hitves nap-nap után féltékenységi jelenetet rendezett férjének, aki viszont szeretőjére volt féltékeny és örökös gyanakodásával megkeserítette az özvegy életét. Paslaruné, amikor látta, hogy férjét nem tudja visszahódítani, a dacos asszonyok eszközeihez folyamodott: maga is hűtlen lett férjéhez, amennyiben egy vasúti alkalmazottal kezdett viszonyt. A férj aki nyolc év óta nyugodton csalta feleségét, most, hogy az asszony bosszúból hűtlenségre vetemedett súlyos szemrehányásokat tett az asszonynak, hogy őt a világ előtt nevetségessé teszi. Az asszony már úgy vélte, hogy elérte

célját. A férj, aki eddig nem törődött feleségével, egyszerre féltékeny lett, kileste az asszony minden lépését, anélkül azonban, hogy önmaga a droguista özvegyével szakított volna.

Ilyen körülmények között a dráma el nem maradhatott, csak hogy egészen másképpen folyt le, mint vánni lehetett. Paslaru Neculal megölte szeretőjét. Paslaru az utcán találkozott özvegy Marcunéval, aki néhány barátjával együtt ismerőse látogatására ment. Amikor Paslaru szemben találta magát az asszonnyal, revolvért rántott és szó nélkül az asszonyra lőtt. A golyó a bal mell alatt a szívébe hatolt és azonnali halált okozott. A mikor Paslaru látta, hogy az asszony élettelenül összerogy, maga ellen fordította a fegyvert, de csak egészen jelentéktelen sebet ejtett testén. Paslarut rögtön letartóztatták és a rendőrségre vitték, ahol megkérdezték tőle, mi indította tettének elkövetésére?

— Nem tudom, — felelte Paslaru — amikor a gyilkosságot elkövettem, nem gondoltam semmire.

A dráma Iasiban nagy feltűnést keltett a iasi-i társadalom most azt kutatja, hogy Paslarut mi indította a gyilkosságra. Állítólag féltékeny volt özvegy Marcunéra, de hogy miért, nem tudni. Özvegy Marcuné nem adott okot a féltékenységre. A rejtélyes dráma sok érdekes részletet ígér meg.

TELEFON 20. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 20.

Erdélyben premier! Ma d. u. 8, 7-kor jött és este 10-kor a kertben Különleges filmeláger!

NAGY PÁRBAJ. Fősz: Mady Christians és Gabriel Gabrio, (a „Nyomorultok” főszereplője.)

Két bátor repülőist három a levegőben egy szép asszonyt.

Vasárnap d. e. 12-kor Matiné „Promont és Rister, 10. 18 lejes helyárak.

Izgalmas interjú Nobileval a Spitzbergákon

Egy magyar újságíró életveszélyes uton eljutott a „Citta di Milano” fedélzetére és a parancsnok közvetítésével egyoldalú beszélgetést folytatott Nobile tábornokkal.

(Berlin, július 27.) A berlini Ullstein-lapkiadóvállalat, amikor Nobile és társai eltűntek, huszezer dollárt tűzött ki annak az újságírónak, aki az első tudósítást küldi a bajbajutott sarkutazók megtalálásáról. Az Anglo-American Newspaper Service berlini szerkesztője, Ujházy Sándor szintén megállapodott ekkor az Ullstein-céggel, hogy elutazik Kingsbaybe és csatlakozik valamelyik mentőexpedícióhoz, azonban mielőtt még Kingsbaybe megérkezett volna, megkerültek az „Italia” elvesztett emberei, illetőleg sikerült megmenteni az expedíció vezetőjét, a vitéz fascista generálist. Ujházy, hogy a vesztett fejsze nyelét megmentse és többhetes sarkvidéki tartózkodásáról mégse térjen vissza üres kézzel, megkísérelte Nobile tábornokot meginterjúvolni, aki idáig lőtávolon kívül maradván ridegen elzárkózott minden hasonló próbálkozás elől. Nobilenél tett látogatását Ujházy így meséli el:

Motorcsónakkal a jéghegyek közt.

— Kingsbayben az újságírókolónia már napok óta unatkozott, egy hírt nem kaptunk sehonnan, a „Citta di Milano” fedélzetén a megmentett Nobilevel. Virgohavn körül horgonyzott, hogy az újságírók valahogy meg ne közelíthessék. Okvetlenül beszélni akartam Nobilevel, de a kingsbayi kikötőben nem volt egyetlen hajó sem, sőt még csak nem is jelezték hajó érkezését, tekintve, hogy Norvégia felől eltorlaszolta az utat a jég. Valahol kiszimatoltam egy motorcsónakot, egy egész kis bárkát, olyat, amilyen vasárnapoként a síelőki kirándulókat viszi át Balatonfüredre. Megegyeztem a gazdájával és éjjel tizenegyre a legnagyobb titokban startoltunk. A kis egycylinderes motor kifogástalanul működött, a csónak gazdájával felváltva kormányoztunk. Szorosan a part mellett haladtunk, hogy ha a jég esetleg befogná a csónakot, mindig kimenekülhessünk a szárazra. Pokoli hideg volt, hiába vittünk magunkkal egész takaróhegyeket, mégis fáztunk. Alvásra természetesen még csak gondolnom se lehetett, a csónak-

ban alig volt annyihely, hogy ülhettünk. Minden rendben lett volna, csak a hullámok állandóan keresztlécaptak a fedélzeten és a sós vizet az arcunkba vágta, amelyen a jeges, sós víz veszettül csipett. Az órák gyorsan teltek: eleinte azt hittem, hogy az egész vállalkozás sokkal simábban fog menni, mint ahogy a csónak gazdája jósolta s például sikerült is a jég nyílásain mindenütt keresztülavoznunk, az utolsó negyedét azonban annál nagyobb kínok között tettük meg. A hullámozás annyira megerősödött, hogy a kézipumpával felváltva folyton szivattyuznunk kellett a vizet a bárka fenekéről. Közvetlenül a cél előtt, a Magdaléna-szorosnál nem is bírtuk tovább, bemenekültünk az öbölbe és ott vártunk két óra hosszat, amíg a hullámozás valamelyest csillapodott. Innen aztán még három óráig tartó ut az uszó jégtáblák között és befutottunk Virgo-Baybe, ahol a „Citta di Milano” három repülőgéppel állomásozott.

Nobile nem fogad újságírókat.

„Csónak!” — hallottuk a fedélzetről az őrtálló matróz jelentését, aki az utolsó pillanatban vett bennünket észre.

Az ügyeletes tiszt fogadott. Bemutatkoztam neki, közöltem, hogy Nobile tábornok ural akarok beszélni és hogy motorcsónakon jöttem a hajóra. Az utóbbit nem akarta elhinni. Odament a korláthoz, percekig nézte felváltva a lélekvesztőt és bennünket, azután rémesen összeszidta a csónak tulajdonosát, hogy vállalkozott egy ilyen utra. Szerettem volna megjegyezni, hogy ezeket a tanácsait inkább Nobilevel közölte volna az expedíció utrakelése előtt, de hallgattam, mert a tisztet minden dühöngése mellett mégis megfőzte a teljesítményünk és bejelentett a hajó parancsnokának, Romagna Manoyanak. A parancsnok, aki majdnem törpe természetével mindennek inkább látszik, mint tengerésztisztnek, szöke olasz fiatalember és a római tengerészeti akadémia tanára; a „Citta di Milano” parancsnokságával külön erre az utra bízták meg. Folyékony angol nyelven próbált lebeszélni arról, hogy Nobilevel beszéljek,

— Ugyse fogad — mondotta.

Ragaszkodtam hozzá, hogy kíséreljük meg. Végre bement Nobilehez. Körülbelül félóra hosszat maradt bent nála, végül is azzal tért vissza, hogy Nobile nem fogad ugyan, de az ő közvetítésével hajlandó a kérdéseimre válaszolni.

Kérdések, amire Nobile nem válaszol.

Az első kérdésem az volt, hogy miért Nobilet mentették meg elsőnek és miért nem a nagybeteg Ceconit?

A parancsnok ezzel a kérdései nem ment be Nobilehez, hanem hosszú mesébe kezdett, aminek az volt a lényege, hogy „Thornberg kapitány, amikor az „Italia” legénységénél leszállt, ragaszkodott ahhoz, hogy Nobilet menti meg először s ezt azzal indokolta, hogy szükség van a tábornok a mentőexpedíciók megszervezésénél.”

— Milyen természetű Nobile lábtörése? — érdeklődtem tovább.

A parancsnok diplomátikus választól nem lettem okosabb; amennyire kivehettem szavaiból, inkább csak ficamodástól van szó, mint törésről.

— Miért vágta neki gyalog Malmgreen és társai a jégmezőnek?

A parancsnok bement Nobilehez és ezzel a válasszal tért vissza:

— A tábornok ur erre vonatkozólag egy későbbi időpontban tesz majd közléseket.

— Miért hallgatott hetekig Nobile rádiója?

A generálisnak erre sincs mondanivalója ezidő szerint.

— Ki beteg és ki van megsebesülve a léghajó legénységéből?

Nobile nem tudja.

Mint hogy tovább kérdéseimre Nobile még közvetítővel sem akart felelni, hanem teljesen rábízta a válaszadást a parancsnokra, abbahagytam az érdeklődést és visszatértünk a hajóról Kingsbaybe.

Meggyőződésem szerint a Nobile-expedíciónak egészen sötét és büntetőjogi természetű titkai vannak, amelyekről Nobile saját jól felfogott érdekében nem akar beszélni. Azok a jelentések, amelyeket a fascista generális Rómába küldött, a sok szóval semmitmondásnak valóságos remekművei. Nemzetközi fórumnak kell megtalálni a módot arra, hogy ezekről a titkokról a fátyiat fellebentse.

Hindenburg floszemita nyilatkozata.

Büszke arra, hogy Einstein Németország polgára.

Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök Mirjam Sterner amerikai zsidó írónőnek floszemita intervjút adott, amelyben kijelentette, hogy sohasem volt antiszemita és elismerte, hogy a zsidók sok értékes embert adtak az emberiségnek. Németország — mondotta az elnök — büszke arra, hogy Einstein a polgára. A zsidóknak nagy része van továbbá a német kultúra fejlődésében. Végül kijelentette, hogy a demokratikus Németországban nincsenek előítéletek.

A pernyáva'ak legelő-ügyét elintézi a prefektus.

A pernevai (pernyávai) városrészben lakók nemrég felkeresték Georgescu János prefektust, akinek elpanaszolták, hogy kevés a legelőjük és így nem tudják megfelelő módon táplálni teheneiket. A prefektus ez ügygel kapcsolatosan ma felterjesztést tett a minisztériumnak, amelyben kérte, hogy az állami tartaléklegelőből egészítsék ki Pernyáva legelőjét ötven holddal. Hivatkozott a prefektus arra, hogy ez a kérdés rendkívül fontos Arad tejjelátása tekintetében és ezért kérte a minisztériumot, intézkedjék sürgősen ez ügyben. Georgescu János prefektus kijelentése szerint a kérdés három napon belül elintézésre nyer. Miután a kért területet erdőigazgatósági tisztviselők birják bérbe, a prefektus felajánlotta, hogy a tisztviselőket a buszáki pusztából kisajátított földdel kárpótolják.

Tegnap óta eszméletlenül fekszik Novák Valér.

Minden kísérlet hiábavaló, az ismeretlen mérgeg hatását nem bírják megszüntetni az orvosok. — Öngyilkosság történt-e vagy szerencsétlenség?

(Arad, július 27.) Általános megdöbbenést és részvétet keltett Aradon Novák Valér tragédiája, aki egy, a mai napig is ismeretlen szerrel, megmérgezte magát. Mint jelentette az Aradi Közlöny, Novák Valér, Novák Aurel volt országgyűlési képviselő tizenkilenc esztendő fiát eszméletlenül találták a Strada Episcopul Radu (Magyar-ucca) 26. számú házában lévő lakásán. A fiatalembert a Terápia-szanatóriumba szállították, ahol az orvosok vérátömlesztéssel kísérleteztek, hogy a szerencsétlen ifjút visszaadják az életnek. A műtéthez édesapja szolgáltatta a vért, ez azonban csak rövid időre jelentett megkönnyebbülést a betegnek, aki a mai napig is változó állapotban, eszméletlenül fekszik a szanatóriumban.

Ma délben ismét konziliumot tartottak a beteg ágya fölött a kezelőorvosok, de határozottan nem tudják megállapítani, hogy mi okozta a mérgezést. A tünetek veremál mérgezésre engednek következtetni és a mérgeből Novák Valér olyan hatalmas adagot vett be, hogy a rendkívül fejlett és erős szervezete

fiatalember állapota a legsúlyosabb aggodalomra ad okot. Eszméletét egy pillanatra sem nyerte vissza és szívverése annyira egyengült, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhet. Nem tartják kizártnak, hogy Novák Valér öngyilkossági szándékból mérgezte meg magát, mert a vegyészeten tökéletesen jártas fiatalember nagyon jól tudhatta, hogy egy esetleges fájdalomcsillapító szerből milyen adagot vehet be anélkül, hogy az szervezetre végzetes hatással legyen. A tragikus szerencsétlenségről, vagy öngyilkosságról az aradi államrendőrség is tudomást szerzett és a nyomozás megindult annak tisztázására, hogyan került a gyilkos hatású mérge a fiatalember kezébe.

Éjjel 12 órakor újból érdeklődtünk a Terápia-szanatóriumban Novák Valér állapota iránt, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az változatlanul súlyos. Az orvosok mindent elkövettek, hogy eszméletre keltsék, de a kísérletek eddig semmi eredménnyel sem jártak.

„Az Anschluss háborúra vezet.”

Nem akarják Németország és Magyarország szomszédságát.

Párisból jelentik: Az Echo de Paris érdekes részleteket közöl Benesnek az Anschluss-szal kapcsolatos berlini és londoni utazásairól. Benes a Schuberttel folytatott tárgyalásai alkalmával kevéren megkérdte:

— Háborút akarnak? Mert az Anschluss erre vezetne.

A lapnak egy londoni diplomata kijelentette, a csatlakozással kapcsolatosan, hogy Németországnak ebben az esetben közös határa lenne Magyarországgal, Jugoszláviával és Olaszországgal, ami által a Brenner-hágónál a germánok és olaszok ellenségesen állanak egymással szemben.

A Populaireban Leon Blum válaszol a Tempsnak arra a kérdésére, hogy a francia szocialisták

milyen magatartást tanúsítanak az osztrák csatlakozással szemben. Hivatkozik a népek önrendelkezési jogára, melynek a francia és nemzetközi szocializmus egyaránt híve, majd azzal folytatja, hogy az Ausztriával kötött szerződés kétségtelenül más intézkedést tartalmaz. Egyben azonban intézkedik a revízió ügyében is, amelyet a Népszövetségre bíz. A francia sajtó legnagyobb képviselője az, hogy mindig a háborúelőtti Ausztriáról beszél és nem ama gyenge államocskáról, amelyet Versailles meghagyott. Németország tizenöt év alatt annyival gyarapodik, mint most Ausztria összlakossága. Végül gúnyosan megkérdte, hogy talán bizony a német születéseket is korlátozni akarják.

Holnap viszik Kun Bélát a stettini kikötőbe

Nem a magyar diktátor volt az, akit a passaul hajón megakartak lincselni. — A szovjetkövetség bérelt számára repülőgépet.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Illetékes helyen megcáfolják azt a hírt, amelyet mai számunkban jelentettünk és amely szerint Kun Bélát felismerték volna egy Passauba menő hajón. A népbiztosnak már lejárt a börtönbüntetése, de csak formálisan helyezték szabadlábra, miután továbbra is a bécsi törvényszék fogházában tartják. Úgye most már a rendőrség hatáskörébe tartozik, mert annak kell intéznie a kitoloncolást. Ma délelőtt egyébként nagyobb tömeg gyűlt egy-

be a fogház előtt, nagyrészt kommunisták, akik Kun Béla mellett akartak tüntetni, de a rendőrség idejekorán megakadályozta a tüntetést és szétszórta a tömeget.

Az esti jelentések szerint a bécsi rendőrség értesítést küldött a német rendőrségnek, amely szerint holnap reggel nyolc órakor az asperni repülőtérről, Kun Bélát a szovjetkövetség által bérelt repülőgépen Stettinig viszik leszállás nélkül. Onnan egy orosz páncélos cirkáló szállítja haza.

Súlyos büntetés jár a venerikus betegségek terjesztéséért.

Szigoru szankciók a magzatelhajtók ellen. — A párbajozókat bünteti a legszigorubb az új büntetőkódex.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A büntető törvénykönyv módosítására kiküldött bizottság ma délelőtt ülést tartott a szenátus üléstermében. A tárgyalás során sorra került a betegségek terjesztésével kapcsolatos bűnügyek kérdése. A bizottság egy határozott, hogy a ragályos betegségek könnyelműségből való terjesztése szigorúan büntetendő. A szigorú büntetés különösen szól a venerikus betegek, akik tudva betegségükről, tovább terjesztik azt.

Büntetendő cselekményt követ el az is, aki a mezei és erdei fa és növénybetegségeket nem gyógyítja s tovább terjedni engedi. Ugyanez az eset az állatbetegségeknél is. Ezen deliktumok miatt feljelentésre az ügyészség legkésőbb 6 hónapon belül megindítja az eljárást.

A magzatelhajtás még akkor is bünteten-

dő, ha arra az anya megmentése miatt van szükség, ha ezt kellően nem tudják igazolni. Viszont nem büntethető a magzatelhajtás, ha az áldott állapot erkölcstelen merénylet következménye.

Súlyos büntetést rónak ki mindazokra, akik épelméjü embert az örültek házába helyeznek el.

A párbajjal kapcsolatban a következő határozatot hozta a bizottság: Minden párbajban résztvevő 3-tól 6 hónapig terjedő elzárással és 5 ezertől 10 ezer lejig terjedő pénzbírsággal büntetendő. Ugyanilyen büntetés jár akkor, ha a párbaj nem történt meg, de elfogadták a kihívást és a segédek tárgyaltak. A legszigorubb büntetést az a fél kapja, aki a kihívás visszautasítása esetén nyilvános gúnynak teszi ki a visszautasítót.

A Marosparti mozivendéglőben

közkinátra vasárnap 2 szenzációs előadást tart a
Nandy's Revue Girls.
Esti 7 $\frac{1}{2}$ és 11 $\frac{1}{2}$ órai kezdettel. Belépődíj nincs.

Románia magyarországi követe a lej stabilizációjáról.

Budapestről táviratozzák: A lej stabilizációjával kapcsolatban egyik budapesti lap munkatársa beszélgetést folytatott Matasaru dr.-ral, a budapesti román követség kereskedelmi attaséjával, aki a nagyfontosságú kérdésben az alábbi érdekes nyilatkozatot tette:

— Tudvalevő, hogy Románia tárgyalásai az ugynevezett stabilizációs kölcsön érdekében a napokban nyertek befejezést. A megállapodás szerint Románia 20 millió dollárnyi, azonnal folyósítandó kölcsönt kap, amelyet a Banca Nationala kizárólag a lej stabilizálására használ fel. A kölcsön első részletét az ősz folyamán folyósítják, 80 millió dollár értékben. A kölcsön teljes összege 250 millió dollárt tesz ki. Ez a pénzügyi esemény fontos úgy a stabilizált francia valutával való viszonylatban, mint a szerb dinárral való normális kapcsolatban, amely tudvalevően még nincs stabilizálva.

A román értékek tulajdonképpen egy év óta majdnem teljesen stabiloknak voltak mondhatók, eltekintve az egészen minimális ingadozásoktól, úgy hogy a pénzügyi helyzet minden nehézség nélkül teljesítették kötelezéseiket lejértékben. Mindezen körülmények különösen a jövőre nézve fontosak, véleményem szerint a külföld szempontjából is, miután Románia most már teljesen a szabályszerű stabil értékhez jutva, új piacot jelent a nemzetközi hitelviszonylatok szempontjából és új üzleti lehetőségekre ad módot. Mindezenfelül Románia szilárd valutája békés és megnyugtató enyhülést jelent, amely természetesen további gazdasági kihatásaiban nemcsak Romániára, hanem mindazon országokra nézve elsőrendű fontosságú, amelyekkel természetes szomszédos és gazdasági viszonylatban van.

— Románia költségvetése az 1922—28. években a következőképpen alakult: Millió papírolej értékben:

Év	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Érték	10.496	15.406	24.000	31.750	41.287	51.153	40.079

A 17,153.000-nyi lakosságra 1928. évben fejenként 2570 lej (egy aranylej = 40 papírolej), 64,25 aranylej, fejenként 62,2 aranylej az 1910. évvel való viszonylatban. 1928. elején a Nemzeti Bank emissziója 21.026.263.793 lej, vagyis 21 milliárdot tett ki kerek számokban. Ki kell emelni, hogy az állam a háború utáni időkben nem vette igénybe a Banca Nationala emisszióit, hanem politikája inkább odairányult, hogy a Banca Nationala inkább a magánüzleteket elégítse ki. Rövidesen és általánosságban kifejezve, a román állami pénzügyi politika célja az, hogy költségvetését szabályszerű egyensúlyba hozza; így volt lehetséges, hogy az ország kereskedelmi mérlege a legutóbbi két évben minimális és aránylag csekély deficittel zárult; így történt, hogy úgy a belső, mint a külső államadósságok legnagyobb részét konszolidáltatták és végül a fizetési mérleg viszonylag egészen jelentéktelen passzivitást mutatott fel. A külföldi tartozások annuitása ezidőszert nem lépik túl a 4 milliárdot s véleményünk szerint a kereskedelmi mérleg feleslegével fedezhető.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINK-NEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

H I R E K.

Legenda a didergő emberről.

Momentán minden más szenzáció eltörpül mellette. Ki olvas ebben a kánikulában vérforraló, tüzes szerelmi kistóriákat? Ki kíváncsi a leányszöktetési eset bővebb részleteire, amittől melege lesz az embernek, a kanadai kékszakkorra, amikor hóguták réme lóg a levegőben?

En például csak vérfagyasztó történeteket olvasok, olyan finom dolgokat, amelyekről kiráz a hideg. Ezzel az abnormális hősséggel magyarázható ez a nem mindennapi érdeklődés is az északsarki expedíció sorsa iránt. Milyen jó dolga lehet a „Krasszin” legénységének. Jeget törnek! Létezik ennél ideálisabb nyári foglalkozás? Vagy hajótöröttnek lenni egy jégtáblán... De nem akarom felizgatni az olvasót. Tény, hogy a könyvkereskedők ma „Az örök jég honából” című hatkötetessel csinálják a legjobb üzleteket. Hálás téma. Legálább egy kicsit lehet. Elvégre mindenki nem születhet jegesmedvének. A Nobiléből is szezoncikk lett, akár a fagyaltból, vagy az uszónadrágból. Egyébként a bátor olasz már kijelentette, hogy megbánta, amiért elsőnek menekült arról a finom jégtábláról. El is hiszem, szegénynek nagyon melege lehet, a kánikulától félajult világ rámaszott, amiért megmerete ment az életét.

És a nők?

Legnagyobb keletje a frigid nőnek van. Amelyik olyan, mint a jégcsap. Sajnos, a legtöbbször csak a szája jár, amint közelükbe kerül az ember, nyomban olvadoznak.

Ebből a dühítő melegből nem lehet szabadulni. A Neptun? Akkor már inkább a gőzfürdőbe. Az uccákon hozentrágeres, lobogó ing ujjas atyafiak bandukolnak, ki alsónadrágban, ki fügefalevéllal. A fogház lakói vannak aránylag a legkellemesebb helyzetben, ők legalább hűsölnek. Nem utolsó ötlet: beülni a nyári mozi. Ha a film rossz is, de legalább dermesztő képekkel tartják távol tőle a meleget és „szunyogmentes, ózondus” kinóban husz fokot mutat a hőmérő. Még jó, hogy nem kap tüdőgyuladást az ember.

Mit kéne tenni?

Megfordítani a napirendet és a nappalt felcserélni az éjszakával. Nappal aludni, este nyolckor kinyitni a boltokat és éjszaka zajlódjon le a kereskedelem, cserebere, becstületsértés stb. Pirkadatkor vacsorázni és amikor virrad: ez a szerelem és az álom szaka, menjünk lefeküdni a jól bezsugáratott hálószobába.

Az egyetlen vidám ember ebben a városban a jéggyáros és a kocsisa. Amilyen frissen, életerősen ül a bakon! Alatta: jégtáblák árasztják a hideget és nem káprázott a szemem, világosan láttam, hogy a fickónak vacogott a foga, didergett, míg körülötte napszúrától rogytak össze a népek és fordultak meg a saját tengelyük körül. Tsin.

— **Mária özvegy királyné és Ileana hercegnő átutaztak Aradon.** Mária özvegy királyné Ileana királyi hercegnő kíséretében ma éjszaka a bucuresti-i gyorsal átutazott Aradon. A felségek szigorú inkognitóban utaztak s az aradi pályaudvaron nem is nyit ki a gyorsvonathoz csatolt udvari szalonkocsi ajtaja, mert őfelségeik aludtak. A gyors valamivel fél 1 óra előtt robogott be az aradi pályaudvarra s nyomban átkapcsolták a timisoarai (temesvári) gyorsvonathoz. A királyi utasok Temesváron át a Simplonon Bledbe utaznak, a jugoszláv királyi család meglátogatására.

— **Diamandi párisi követ Titulescunál.** Bucurestiből jelentik: Diamandi párisi követ ma megérkezett és azonnal kihallgatáson jelent meg Titulescunál.

— **Kisebb baleset érte a pápát.** Rómából jelentik: A pápa szerdán, megszokott sétája alkalmával, kisebb balesetet szenvedett. Autódefektust kapott és ezért gyalog akart visszamenni palotájába. Járás közben azonban egy kövön kibicsaklott a lába és kifiamodott. A baleset miatt nincs ok aggodalomra, de egyelőre csak ugynevezett trón- és magánaudienciákat ad a pápa.

Rádió a szovjetpropaganda szolgálatában.

Kanadában felfedeztek egy titkos rádióállomást, amely agitátoroknak küldött utasításokat.

Newyorkból jelentik: Quebeckben. Kanadában egy rejtélyes kémkedési ügynek jöttek nyomára. A rendőrség letartóztatott egy Arseno Melna nevű orosz ügynököt, akitől kiderült, hogy Quebeck közelében egy titkos rádióadó állomást épített fel, amely a szovjetpropaganda szolgálatában állott és ezen adta le az utasításokat az összes Északamerikában működő szovjetagitátorok számára.

A Melnánál tartott házkutatás alkalmával

— **Elszász elzászi tisztviselőket kap.** Haeggi abbe elzászi képviselő intervenciójára a kormány elhatározta, hogy visszarendeli az Elzászba helyezett francia közigazgatási tisztviselőket és helyükbe elzásziakat tesz. Elzász-Lotharingia valószínűleg kormánybiztost kap, Leautey marsall, vagy Millerand volt köztársasági elnök személyében.

— **A Carol-puccs epilógusa.** Bucurestiből jelentik: Sadoveanul, Gorimegye irodafőnökét letartóztatták, mert hamis személyazonossági okmányokat szállított a Károly-puccsban szereplő londoni Barbu Ionescu részére, akit tulajdonképpen Marcell Leibovicsnak hívnak. Vele együtt négy parasztot is letartóztattak, akik ebben az ügyben hamis tanuként szerepeltek.

— **Itt van újra a kánikula,** pedig már azt hittük, elhagyott és elhanyagolt bennünket erre a nyárra. Kánikula önagysága azonban a negyvenéves, túlerett asszonyok kintartásával rendelkezik és nem tágit mellőlünk. Mára is már teljes régi tűzével szerezett körül bennünket. A termométerek már megint 35 fok Celsiusot mutattak az árnyékban, a napon pedig elérték a 45-öt. A strandon ismét úgy égett a homok, hogy nem lehetett megállni rajta. A Maros is, amely pedig de kellemes volt néhány napon át, újból felmelegedett és 27 fokos vízben „hűsöltek” a fürdőzők. Még egy-két nap és újból mozogni is rossz lesz majd, akárcsak két héttel ezelőtt. Most azonban még a meteorológiai intézetek sem biztatnak holmi esővel és hőszűréssel. Se a barométerek, se az aneroïdok. Mindenütt vigasztalanul egy prognózis látható, hallható és olvasható: „állandóan derült, száraz idő várható, hőemelkedéssel...”

— **Ujabb merénylet Mexikóban.** Berlinből jelentik: Egyes newyorki jelentések arról számolnak be, hogy Mexikóban revolveres merényletet követtek el Morones volt munkügyi miniszter ellen, aki azonban csak könnyebben sebesült meg.

— **Kommunista-röpcédulák a belga parlamentben.** Brüsszelből jelentik: A kamara ma fejezte be a hadsereg reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A mai vita izgalmas lefolyású volt. Jaques Motte kommunista képviselő vörös cédulákat szórt a közönség közé, amelyeken a kommunista párt kívánságai szerepelnek. Az elnök erre kiűrtette a karzatot.

— **Az Unió elismerte a délkinai kormányt.** Londonból jelentik: Angliában és Japánban nagy izgalom uralkodik, mert az Unió elismerte a délkinai nacionalista kormányt, éppen akkor, amikor a japán-kinai viszony válságosra fordult. Anglia várni akar az elismeréssel mindaddig, amíg az új kormány bebizonyítja stabilitását.

— **Házasság.** Chikány Margitka és Szakáts István f. hó 29-én este fél 8 órakor tartják esküvőjüket az aradi Minoriták templomában.

— **Joanas gondnok visszakerül az aradi tudógondozó élére.** Joanas Vasil volt tudószenatáriumi gondnok ügyében megkezdődött vizsgálat befejezéséhez közeledik. A tanúkihallgatások teljesen befejeződtek, csupán az egyik tanu, dr. Oltean Minerva volt szemináriumi alorvosnő vallomása hiányzik még és akkor Olariu István városi vezértitkár elkészült a vizsgálattal. Dr. Oltean Minerva kihallgatása szombat délelőtt történik meg, amely után a vezértitkár vasárnap készíti el részletes jelentését és azt az interjúmár bizottság hétfői ülése elé terjeszti. Így tehát Joanas valószínűleg már hétfőn, legkésőbb pedig kedden kerül vissza a tudószenatáriumhoz.

a rendőrök 50 font dinamitot találtak. A leadónak úgy jöttek nyomára, hogy a kanadai rádiótulajdonosok egy idő óta azt észlelték, hogy egy ismeretlen erős leadóállomás jelzései zavarják vételeiket, amire jelentették az esetet és a rendőrség felfedezte egy elhagyott helyen a leadót, amely a technika összes rafinériával el volt látva. Kiderült az is, hogy a leadó berendezésének nagyobb része lopott holmi.

— **Halálozás.** Kolti Lajos cipésmester hirtelen elhunyt. Temetése f. hó 28-án délután fél 7 órakor lesz a felsőtemető halottas csarnokából. Az elhunytat feleségén és gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Egy aradi csecsemő gyanus halála.** Az aradi gyermekórákban ma meghalt Linguarar Katalin két hónapos csecsemő. A haláleset olyan gyanus körülmények között következett be, hogy a kórház vezetősége jelentést tett a rendőrségnek. A csecsemőt tegnap vitte be édesanyja a kórházba azzal, hogy eltávozott hazukról és amikor visszatért, betegnek találta otthon. A vizsgálat megállapította, hogy a gyermek valami maró folyadékot ivott. Segíteni nem lehetett rajta, ma délután kiszünetelt. A rendőrség megindította a nyomozást, mert az a gyanu, hogy a csecsemő halálát a szülők gondatlansága okozta.

— **Öngyilkosság egy aradi vendéglőben.** Megrendítő öngyilkosság történt ma reggel Aradon a Piata Pestelui (Hal-tér) egyik vendéglőjében. A kora reggeli órákban betért a vendéglőbe Kolti Lajos negyvenegy éves cipésmester, aki csak nemrég önállósította magát Aradon. Kolti gyakran látogatta a vendéglőt, amelynek tulajdonosnője, Varga Istváné, szívesen látta a komoly és intelligens iparost. A cipésmester a tanuk vallomása szerint szerelmre gyulladt a vendéglősné iránt és valószínű, hogy ez okozta tragédiáját. Ma reggel szokásához híven bement a söntésbe, egy pohár sört rendelt és amikor Vargané eltávozott a helyiségből, hirtelen beosont a söntés melletti szobába és ott egy forgópisztollyal halántékra lökte magát. A revolverdörrenésre berohantak a szobába, de ott már csak Kolti Lajos holttestét találták. Azonnal értesítették a második kerületi rendőrséget, ahonnan dr. Lust Ferenc hatósági orvos, Mladin Jenő kerületi főnök és Secui komisszár mentek ki a helyszínre. Az orvosi vizsgálat már csak a beállott halált konstatálhatta. A kihallgatott tanuk vallomásából valószínű, hogy Kolti Lajos szerelmi bánatában dobta el magát az életet.

— **Szerelmi dráma a bécsi dalosünnepből kifolyólag.** Grácból jelentik: A keletstájerországi Stubenbergben tegnap véres szerelmi dráma játszódott le, amely szoros összefüggésben van a bécsi dalos ünneppel, sőt annak egyik tragikus epilógusa. A német énekesekkel Bécsbe jött Karl Benkert szász dalárdista is, aki Bécsben megismerkedett egy Wollner Lujza nevű leánnyal. Az ismeretségből igen gyorsan oly meleg barátság fejlődött ki, hogy a leány elkísérte Benkertet Stubenbergbe, ahova a szász dalos társaival ment. A szerelmes pár itt egy vendéglőben szállt meg de utánuk jött a leány vőlegénye Karl Böttcher, egy állás nélküli bécsi mechanikus, aki látva a helyzetet, lelötte menyasszonyát, a szász dalost pedig súlyosan megsebesítette. Mikor a csendőrök el akarták fogni, főbe lökte magát és jelenleg a halállal vívódik. Böttcherről kiderült, hogy lopásért már büntetve volt.

— **Zöldhelyi Anna Pozsonyba szerződött.** A szinigazgatók mindenfelé megtették az előkészületeket a jövő szezonra, sőt Szlovenszkóban már meg is kezdték a szerződötéseket. Így Zöldhelyi Anna, az Aradon is jólismert széke primadonna, Iván Sándor pozsonyi direktorhoz kapott szerződötési ajánlatot, amit Zöldhelyi Anna el is fogadott és így a jövő szezonban Zöldhelyi Anna szlovenszkói primadonna lesz. Ismerve azonban a művész nő temperamentumát, nem lehetetlen, hogy a szezonban nem Pozsony lesz a végső állomása.

— **Mozdony és autobusz karambolja.** Kalkuttából jelentik: Palakari városnál egy mozdony belerohant egy autobuszba. Az autobusz tíz utasa meghalt.

— **A Dunába fulladt egy budapesti nagykereskedő.** Budapestről jelentik: Nagymaroson tegnap vízbefulladt fürdés közben Réthi Marcell budapesti nagykereskedő, felesége és leánya szemeláttára.

— **Egy aradi fiú érdekes vállalkozása Budapesten.** Egy Aradról elszármazott fiatalember: Szemere László, Szemere Kálmán volt aradi állomásfőnök fia, érdekes és újszerű vállalkozást létesített Budapesten, V., Páthy-ucca 19. szám alatt. Luxus Betegszállító vállalatot nyitott Szemere László, mint mentőorvos és vállalkozása ugyyszólván egyedül áll. A betegszállításokat egész új Austro Daimler (P. H. 16—70) kocsiján bonyolítja le, külföldre trip tique-je van és állandó utlevele, úgy, hogy azonnal bárhová mehet. Szemere László három éves mentőorvosi praxisa teljes garanciát nyújt a szállítások pontos és lelkiismeretes lebonyolítására.

— **Oceánrepülők, akik 25 percig repültek.** Newyorkból jelentik: Bert Hasselt és Cramer amerikai pilóták tegnap elindultak, hogy Grönlandon keresztül Stockholmba repüljenek. A két pilóta mindössze 25 percig volt a levegőben és öt mérföldnyire Rockefelleról motorlihá miatt leszállani kényszerült. A leszállás alkalmával a repülőgép darabokra zúzódott, a pilóták azonban szerencsére sértetlenek maradtak.

Julius 29-én a ligetben nagy színesnap. Mindenki ott legyen!

— **Személy-e a nő?** A kanadai legfelsőbb bíróság foglalkozott a napokban ezzel a különös kérdéssel. Dönteni kellett ugyanis arról, hogy a British North American Act rendelkezései szerint a kanadai nők „személynek” számíthatók-e s ezáltal beválasztható-e a szenátusba. A bírósági döntés tagadó lett, de azért engedelményel: kijelentette ugyanis a legfelső bírói szó, hogy különösen kiváló képességű nőket „be lehet sorozni a személyek közé” s ezáltal beválaszthatók lesznek a szenátusba is.

— **Vámdíj-különbözetek behajtása.** Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli: A kereskedők részéről megnyilvánuló számos panasz következtében a Kamara feliratot intézett a pénzügyminiszteriumhoz annak megállapítása végett, hogy a vámdíj-különbözetek behajtására mennyi a törvényes időtartam. A pénzügyminiszterium június 17-én kelt 172.250 számú leiratában közli, hogy a behajtási törvény 36. szakaszának értelmében a vámdíj-különbözet behajtási időpontja a vámdéklaráció beadásától számítódik. Eszerint ha valakitől a vámdéklaráció beadásától számított 3 éven belül nem követelték a vámdíj-különbözetet, az többé be nem hajtható.

— **Szerencsétlenség egy aradi fatelepen.** Az egyik aradi fatelepen ma délután súlyos szerencsétlenség történt. A telepen lévő fűrészfűrészes Juhász József munkást, hogy az fején és szemén súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették.

— **Lapunk Budapesten állandóan olvasható az Abbázia kávéházban.** Oktogon-tér, Andrássy-ut 49

— **Értesítés.** Mindazon 1929. kontingenshez tartozó ifjak, akik bármely oknál fogva az 1929. évi sorozó bizottság által nem lettek felvéve és így nem részesülhettek a sorozási törvény 52. és 53-as paragrafus előnyeiben, f. év augusztus 10-ig a kért iratokon kívül nyújtsák be eredeti diplomáikat, továbbá születési bizonyítványukat azon célból, hogy a fent nevezett 52. és 53-as törvényszakaszra jogot formálhassanak. Ugyan csak f. év augusztus 10-ig személyesen jelentkezzenek azon 1929. kontingensbeli és a régebbi kontingensekhez tartozó ifjak, akik tanulmányi halasztás címén felmentést óhajtának, egy az 1928—29. évre szóló felmentési kérvényeikkel és a hozzátartozó szükséges iratokkal. Részletes felvilágosítással szolgálnak az illetékes rendőrkerületek. Azon ifjak, akik az I. kerülethez tartoznak minden hétköznapon reggel 8-tól délután 1 óráig felvilágosítást nyerhetnek a kérvényhez melléklendő szükséges iratok kiegészítéséről, az I. kerületnél Str. Mária-területi rendőrségen 41. sz. szobában, I. ker. főnök helyett Darcu. komisszár.

— **Öt lejtért értékes tárgyat nyerhet tombolán** a nyomdászok augusztus 5-iki kerti ünnepélyén. A délután 3 órakor kezdődő mulatság programján szerepel konfetti csata, női szépségverseny értékes díjakkal, világposta, tekeverseny, az első három helyezett díjazva lesz, stb. A Gutenberg Dalkör válogatott énekszámait, valamint az ujaradi 50 tagú gyermekzenekar gondoskodik a jó hangulat megteremtéséről. Az ujaradi Kornett-féle vendéglőben tartandó kerti ünnepélyt este 9 órai kezdettel reggelig tartó tánc fejezi be.

— **Királyi hercegnők, államnériak feleségei, a színházak sztárjai a strandon.** Egész Budapest előkelő és érdekes közönsége a színházak, az irodalmi, a művészeti és a pénzvilág előkelőségei benn vannak a Színházi Élet legújabb számában. Az új szám közli Zsolt Béla kis regényét, Szép Ernő, Farkas Imre, Karinthy Frigyes, Egyed Zoltán, Molnár János, Collette, Lakatos László, Forró Pál érdekes cikkeit, novelláit, Klabund: X. Y. Z. című darabját, ezenkívül egyfelvonásost, A kottamellékleten a legújabb és legszenzációsabb slágerek. Egyes szám ára 40 lej, negyedévi előfizetés 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet-körút 29.

— **RÁDIÓ-MŰSOR.** Szombat, július 28. (Romániai idő.) Wlen—Grác. 21.05. Operettelőadás. — Berlin. 23.30. Táncczene. — Boroszló. 21.30. Vidám est. — Frankfurt a. M. 21.15. Tarka est. — Leipzig. 23.15. Szórakoztató zené. — Milano. 21.50. Zenekari hangverseny. — München. 20.35. Citera hangverseny. — Nápoly. 21.50. Zenekari hangverseny. — Pozsony. 21. Hangverseny. — Prága. 20.15. Népszerű zenekari hangverseny. — Róma. 22. Operaelőadás. — Stuttgart. 21.15. Kamarazene. — Zágráb. 21.35. Hangverseny. — Budapest. 10.30. 13. és 16. Hírek, közgazdaság. 18. Katonazene. 20.45. Operettelőadás. 23.50. Cigányzene.

Uj csődtárgyalás az Egyesült Bank ügyében

Remény van rá, hogy a csődkerők megegyeznek a likvidáló bizottsággal.

(Arad, július 27.) Az összeroppant aradi Egyesült Bank R.-T. néhány nappal ezelőtt újra nyugodt mederbe jutott felszámolását ismét a csőd veszélye fenyegeti. Pop Jenő dr. törvényszéki bíró ugyanis augusztus 3-ikára újabb csődtárgyalást tűzött ki az ügyben, amelyen ezúttal a dr. Székely Aladár által képviselt Deutsch Miksa és Pless Margit csődkerővének felett dönt a törvényszék. A csődkerő betétesek követelésének összege meghaladja a 700 ezer lejt és valószínű, hogy ezt az összeget kell majd a bíróság rendelkezésére a banknak most letérbe helyezni, mert ellenkező esetben bizonyos, hogy a törvényszék kénytelen lesz újra elrendelni a csődöt a pénzügyminiszter ellen. Ugy értesültünk azonban, hogy a megegyezésre minden remény meg van, annál is inkább, mert a csődkerők a többi betétes pressziója következtében csődkerésiket visszavonni szándékoznak s így remélhetőleg a csődtárgyalás megtartására már nem is kerül sor. Az újabb csődtárgyalás híre különben érthető izgalmat keltett a betétesek körében, akik most aggódva tekintenek a csődügyi újabb fejleménye elé.

SPORT.

— **O Los Angelesben lesz a legközelebbi olimpiász.** Párisból jelentik: Az amszterdami jelentések szerint az olimpiai sportbizottság kimondotta, hogy többé nem rendeznek az olimpiászokon futball- és tenniszmérkőzéseket, mert ezáltal túlhosszúak lesznek a mérkőzések. A játékokat két hétre redukálják. A bizottság végül elfogadta, hogy a legközelebbi olimpiász 1932-ben lesz Los Angelesben.

— **O Bírőküldés.** Az aradi bíróbizottság a vasárnapi mérkőzések levezetésére a következő bírókat küldte ki: Unirea-pálya d. u. fél 8 órakor: Hakoah—Banatul díjmérkőzés. Vezeti Tralconi Pál. Tricolor-pálya d. u. 6 órakor: ATE—Tricolor barátságos mérkőzés. Vezeti Husztilk Ferenc. Vointa-pálya d. u. fél 6 órakor: AMTE komb.—Fortuna barátságos mérkőzés. Vezeti Csenka Gábor.

— **O Az aradi footballbírók testületének rendes évi közgyűlése a mai napon este 9 órakor a Kánya-étterem különtermében. Bíróbizottság Arad.**

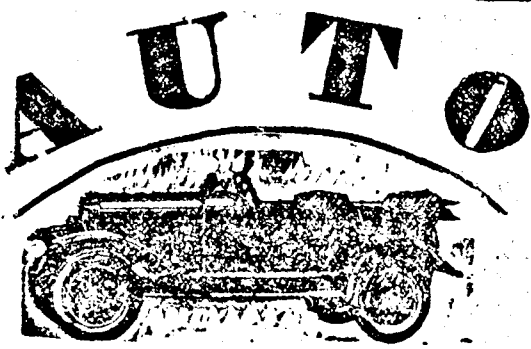
Irodalom és művészet

* **Hókusz-pókusz.** (Kurt Götz vigjáték-bemutató.) Szín: igazgatói értekezlet. Mivel lehetne becsalogatni a közönséget a színházba? Egy mentő tipp: Mirandello-szindarab Felolvassák a mentő tippet és megindul a darab. Egy fricska a kezdet, valami molnárférenci trükk, észrevétlen belökni a közönséget a cselekménybe, amely meglepő gyorsan perdül egyikből a másikba, s a Karinthy-humorban hentergett dialógok csak előreviszik a Hókusz-pókusz ügyét. — Betegh Béby gyengékedése miatt ma este is elmaradt Mersz-e Mary premierje helyett a Hókusz-pókusz választotta szerencsés pótműsornak az igazgatóság. Az előadásban Pallay Mancsi, E. Károly Klári, Mészáros, Jávör, Jung, Olasz, Kóváry, Kun, Erdélyi igyekeztek ambícióval, gördülékeny előadásban kihozni a Hókusz-pókuszt, amely valóban tetszett is a közönségnek. (=)

* **„A férj vadászni jár”** ma este az aradi nyári színházban, feltűnő olcsó helyárrakkal (50, 40, 30, 20, 10 lej) Aradon már nagyon régen nem adták a francia pikáns vigjátékok legsikerültebb alkotását, amelynek minden jelenete csiklandozó humort áraszt. A vigjáték-együttes minden tagja kivétel nélkül résztvesz „A férj vadászni jár” bohózatban. Abban az esetben azonban, ha Betegh Béby egész ségl állapota megengedi, a színház igazgatósága mégis ma este tartja meg a Mersz-e Mary premierjét, amit holnap friss falragaszokkal és röpcédulákkal tudatna az igazgatóság a közönséggel. Jegyek elővételben a téli színházban.

* **Kiss Ferenc Aradon.** A jövő hét nevezetes eseménye lesz, hogy Kiss Ferenc, a hírneves budapesti művész vendégszerpel Aradon. Ma a magyar próza-művészetnek Kiss Ferenc az egyik leghivatottabb reprezentánsa, akit legutóbb az Olympiában ünnepelt estéről-estére a budapesti közönség. Az előkelő márkájú művészember szerdán és csütörtökön fogja nemesveretű művészetét tolmácsolni Arad közönségének és a két estén először Molnár Ferenc ragyogó humoru Olympiájában lép fel, majd utána Zilahy Lajos közvetlen vigjátékában, a Süt a nap-ban. Arad színházi életének kiemelkedő értéke lesz Kiss Ferenc vendégszereplése, amikor a fővárosi művészet levegője Arad ismét közénk.

* **Az aradi színesnap minden képzeletet felül fog mulni.** Az izlés hivatott képviselői a közönség szórakoztatására válogatott mulattatási alkalmak egész sorozatát vonultatják fel a vasárnap a városligetben lévő színesnapon és egész Arad a színesnap sikere érdekében izzik. Az aradi jótékony nőegyletek már napok óta tevékenykednek a színesnap ügyében és gyűjtik a jőfele elemőziákat a nagyszámú közönség számára. Az invenc falatok előkészítésén kívül a sorsjegyek elhelyezése is fűgondja a jótékony hölgyeknek. Ez aztán a szenzációk csúcspontja lesz. A sorsolás a nyereménytárgyak sohasem hallott értékeit foglalja magában. Így 20.400 lej értékben I., 16.200 lej értékben II. páholybérlet, 5600 lej értékben I., 4600 lej értékben II., 3000 lej értékben III. zsöllyebérleteket fognak ki-sorsolni. Ezenkívül rengeteg rendkívül értékes nyereménytárgyat nyerhet a közönség. A nagyvendéglő terraszán szabadszínpadot állítanak fel, ahol kabaré, hangverseny, színelőadás fogja szórakoztatni a közönséget, lesz mesedélután, gyermek-szépe választás, ahol a gyerekek adják le a szavazatokat egymásra. Külön eseménye lesz a színesnapnak a közönségről készített mozielvetél, amelyet egy aradi moziban vetíteni is fognak. A közönség a nagyvendéglőben este táncra is kerelkedhet, ezenkívül póznamászás, zsákbafutás, szerencsekerék, lepényevés, karikadobás, szerencsehalászat s a különböző attrakciók egész légiója áll majd a közönség rendelkezésére. Bejelentették részvételüket a színesnap ünnepélyére Pat & Patachon és Josephine Baker is, amely mindent egybevetve, pompás szórakozási alkalma lesz Arad közönségének. Belépti-díj 15 lej, gyermekeknek 10 lej.

Adja kölcsön az autóját!

Azok a kedves barátok. Autósok autó nélkül.
Egy új autótulajdonos keservel.

(Arad, július 27.) Az autótulajdonos előtt aligha van kellemetlenebb pillanat az életben, mint mikor megjelenik nála valamelyik jóbarátja, vagy ismerőse és különböző fontos, életbevágó indokokra hivatkozva — kölcsönkéri kocsiját. Egy időben Aradon főleg a hatóságok vették igénybe a magánautókat különböző célokra, ami által az autótulajdonosok a legtöbb esetben igen nagy károkat szenvedtek, sőt az is előfordult, hogy egyik-másik kocsit annyira igénybe vette a kölcsönkérő, hogy a tulajdonos generalreparaturára küldhette, persze a saját költségén!

Akkortájt ép az Aradi Közlöny foglalt erélyesen állást az ilyen autókölcsönzések ellen és cikkeinknek meg is volt a hatásuk, amennyiben ezek az abuzusok erősen redukálódtak, sőt ugyszólván meg is szűntek.

Ismeretes, hogy az utóbbi időben valóságos autóláz van Aradon s jelentékenyen megsaporodott az autótulajdonosok száma. Ezzel az örvendetes jelenséggel azonban, mint fényvel az árnyék, újból dívatbajlott az autókölcsönkérés Aradon. Most ugyan nem a hatóságok a kölcsönkérők, hanem magánemberek, az autótulajdonos jóbarátai és ismerősei. — Sok esetben az a helyzet, hogy a gépkocsi „boldog” tulajdonosa ki sem térhet az ilyenféle kérések elől és oda kell adnia kölcsönúrrakra drága pénzen vett kocsiját, amely legjobb esetben is egy csomó kiadást jelent számára. A kölcsönző vigan főleg esetleg b. családjával a jóbarát kocsiján Temesvár, vagy Várad felé, a tulajdonos pedig azalatt itthon pokoli órákat él át. Jól tudja, hogy milyen rosszak az utak, hány defektus érheti az autót, sőt az is megtörténik, hogy közben neki is szüksége lenne kocsijára, de az nincs itthon, hanem valahol az országuton nyekken egyet, mert gödrön át hajtott vele a kölcsönkérő jóbarát. Valóságos megváltás szegény autótulajdonos számára, ha este felé előkerül kocsija és csak kisebb baja esett. Megfogadja milliószor, hogy soha többet nem adja kölcsön, de csakhamar jelentkezik egy újabb barát, vagy üzlettél és kezdődik az egész előlről.

A legkülönösebb a dologban az, hogy az u. n. jóbarátok szinte megkövetelik a gépkocsitulajdonostól, hogy autóját kölcsönadja. Valahogy úgy érzik és úgy cselekszenek, mintha csak egy cigarettát kérnének kölcsön és halálra meg vannak sértődve, ha autós barátjuk valami kifogással hozakodik elő és nem akarja adni kocsiját. Ez az érzékenykedés egyenesen nevetséges. Egy gépkocsit mégsem lehet csak úgy kölcsönkérni, mint egy szivart, vagy egy legyezőt, ha meleg van.

Tipikus példája és szenvedője ennek az áldatlan autókölcsönzési járványnak egy aradi kávéháztulajdonos, aki nemrégiben autót vásárolt. Ahogy elterjedt a híre, hogy a kávéházból autótulajdonos lett, egyszerűen megrohanták a jóbarátok, sőt a kávéházi törzsvendégek is és mindegyik az ő autóján akarta legsürgősebb ügyét elintézni. Szegény kávéháztulajdonos napokon át drukkolta az új kocsiját és mikor egyik-másik vendégnek nem adta oda a kocsit, azzal fenyegetőztek, hogy kiharadnak a kávéházból. Az újdonsült autótulajdonos így nem egyszer került abba a helyzetbe, hogy míg vendégei és barátai az ő kocsiján száguldoztak, ő maga kénytelen volt konfliba ülni, ha valami sürgős ügyet el akart intézni. A „boldog” aradi kávé és autós — nem is csoda — már szinte sajnálja, hogy gépkocsit vett, a

melynek mindenki hasznát látja, csak ép ő nem, aki súlyos ezreket adott érte.

Egyik legközelebbi cikkünkben kimutatjuk majd, hogy pénzértékben kifejezve milyen áldozatot óhajt az, aki autót kér kölcsön.

Utgyaluvál javítják a magyar utakat. Tudvalevő, hogy az autóforgalom szempontjából nemcsak az állami, megyei és városi műutakat kell figyelembe venni, hanem a sok ezer kilométer hosszú községi földutakat is. Amerika uthálózatának 70 százaléka ma is ilyen földút, amiket azonban speciális gépekkel tartanak úgy karban, hogy azok jobbak, mint nálunk a legkiválóbb országutak. A legérdekesebb ilyen célt szolgáló gép, az ugynevezett utgyalu, amelyet most kezdenek használni Magyarországon, utjavítási célokra. Az utgyalugép munkája és teljesítőképessége a szakértők teljes meglepődését vívta ki, amennyiben egy teljesen elhanyagolt, mély kerékvágású, kátyus utszakaszt rövid idő alatt közlekedésre-söt autobuszforgalomra is alkalmassá tett.

A francia automobil hölgybajnokság. amely a montlhéri autódromban folyt le Johnston kisasszony nyerte meg, Steyr-gépén.

Bécsben a gyaloglárónak is vigyázni kell. Legutóbb tettük szóvá ezen a helyen azt az aradi mizériát, hogy itt a járó-kelők az autózvezetőre bízzák a testi épségüket és ha valamibaj történik, akkor rendszerint a sofőr huzza a rövidébbet, ha mindjárt nem is oka a balesetnek. Másképp van ez azonban Bécsben, ahol a bíróság épen most foglalkozott egy ilyen ügyel. Egy Gautert Julia nevű gazdag amerikai hölgy, aki épen sofförvizsgáját tette le vadonatúj kocsiján, a Kolowrat Ring forgatótagában elütött egy magántisztviselőt, aki beperelte az amerikai hölgyet. A tisztviselő előadta, hogy Gautert Julia későn fekezett és nem is túlkölt, amikor ő az uttesten áthaladt és így történt a baleset. A bíróság a tanúk kihallgatása után azonban felmentette Gautert kisasszonyt, a felperest pedig kioktatta arról, hogyan kell egy nagyvárosban áthaladni az ucca egyik oldaláról a másikra, mivel kiderült, a feljelentő ide-oda bámulva andalgott át tétozva a forgalmas úton. A bíróság kimondta azt is, hogy nem az első eset, amikor a járkeelő okozza a saját szerencsétlenségét azzal, hogy az amugy is százfélé figyelő sofförre bizza azt, hogy rá vigyázzon, míg ő maga semmiféle elővigyázatossággal nem él. — Kár, hogy ez az ítélet Bécsben hangzott el és nem nálunk. Pedig nem egy aradi esetre is ráillene.

Az aradi iparosok remekeltek az Ujságíróklubbal

Körséta a pazar eleganciával berendezett klubhelyiségben.

(Arad, július 27.) Az Aradi Ujságíróklub — mint azt már jeleztük — teljesen felkészülten, előkelően berendezve várja a szombati megnyitót. Hogy a klub ily imponálóan szépen fest belülről, abban legnagyobb része Weil József mérnök, nyug. főfelügyelőnek van, aki a klub berendezését tervezte. Maga a berendezés az utolsó szögig az aradi ipar fejlettségét dicséri és az aradi iparosok kiváló munkájáról és szakképzettségéről tesz tanuságot.

Ha az ember a Strada Alexandri (Salaczuccai) bejáraton bemegy a klubba, minden kényelemmel felszerelt ruhatár fogadja. A ruhatárból jut az ember a hallba, amely talán legszebb része a klubnak. Tükörfényes parkett, elegáns új, mokett butorok, amelyeket az **Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete** készített és szállított, hangulatos világítás, pompa és kényelem. Itt tartják majd az előadásokat és a műsoros estélyeket, itt zajlik le a klub társadalmi élete. A hall felé egy erkély emelkedik, amely lila butorokkal van berendezve. Ez az olvasóterem. A termék falain állandó tárlat hirdeti az erdélyi magyar festők izmos tehetségét. A nagynevű erdélyi, nagybányai, aradi és temesvári festők képeit **Pataký Sándor** festőművész rendezte tárlattá. A hallból nyílik az intím kis kék szoba, amely étteremmé van berendezve. Bizonyára szívesen veszi a közönség tudomásul, hogy az éttermet **Leipnicker és Zsedely** a közismert aradi kávéosok vették bérbe, akik elsőrendű meleg és hideg ételekről gondoskodnak állan-

Uj aradi amatőr-sofförök. A mai napon a következő amatőr-sofförök vizsgáztak le eredményesen az aradi rendőrségen tartott sofförvizsgán: Kristyóry Dezső, Krisztián Jenő és Csiky János.

Mibe kerül a forgalom fennakadása. Egy newyorki statisztikus érdekes kimutatást készített arról, hogy milyen nagyok azok a károk, amik a forgalom fennakadása következtében jönnek létre. Az amerikai statisztikus szerint az ily elvesztett idő Newyorkban naponként 1,000,000 dollárt tesz ki. Európában persze még nincsen olyan autóforgalom, hogy ily nagyarányú fennakadások forduljanak elő. És az európaiak ideje nem is olyan drága.

Autó Tourist-Trophy Angliában. Londonból jelentik: Augusztus 18-án futják le először az angol automobil—Tourist—Trophyt. A versenyre már számos nevezés érkezett be, úgy, hogy azon mintegy 60 kocsi vesz részt. Érdekes, hogy a Beutley és a Mercedes—Benz gyárak nevezéseiket a napokban visszavonták, mivel szerintük a verseny formulái a nehezebb kocsikat annyira meghandicapeli, hogy azoknak legkisebb esélyük sincs a győzelemre.

Megnyitották a svájci alpesi utakat. Zürichből jelentik: A napokban a következő alpesi utakat nyitották meg véglegesen az autóforgalom számára: Albula, Bernina, Brünig, La Forclaz, Furka, Flüchla, Grimsel, Jaun, Julier, Klausen Lenzerheide, Lukmanier, Malaja, Marchairuz, Mollendruz, Monte Ceneri, Morgins, Mosses, Oberalp, Ofen Pillan, St. Bernat, St. Gotthard, Simplom, Splügen, Umbrail, Wolfgang. Ezidőszent már csak az olasz oldalon lévő Nagy Szent Bernát van zárva, azonban rövidesen ez is megnyílik.

Vasárnapi hajtási tilalom Svájcban. Május 20. és szeptember 30. között — mint tudósítónk jelenti — vásár- és ünnepnapokon délután 2—6 óra között motoros járművekkel való közlekedés a Greppen—Weggis-úton, Vitznau község határáig hatóságilag el van tiltva.

Az autógyárak el vannak halmozva megrendelésekkel. A párisi tőzsdén az autópapírok ujabban egyre emelkednek. Az autópapírok feltűnő szilárdságát tőzsdei körökben azzal magyarázzák, hogy a januártól júniusig tartó felértékelési hosszban az autórészvények aránylag alig vették ki részüket. Az akkori tendencia túlságosan feltette a francia autóipart a külföldi konkurrenciától, most pedig kitűnik, hogy a gyárak valóságos el vannak halmozva megrendelésekkel és egyes keresett márkákat csak nagy késedelemmel képesek szállítani.

dóan. A hallból átjáró vezet a társasjátékok termeibe, amelyek ugyancsak minden kényelemmel fel vannak szerelve. A vendéglőből a pompás kerthelyiségbe jut az ember, amelynek közepén táncparkett van. Az egész kerthelyiség, mint a klub termei is pompás fényeffektusokkal vannak hangulatosvá varázsolva s ez **Pálinskás Kálmán** vállalkozó érdeme. Az asztalosmunkákat **Paladics György** végezte, a függönyöket pedig **Rosenteldné-Steinitzer Erzsébet** szállította. A szőnyegek **Domán Sándor** aradi nagykereskedő üzletéből kerültek ki. A klub festési munkálatait **Glück József** és **Grünbaum Mór** végezték igazán művészi érzéssel és komoly szaktudással. A kerthelyiséget **Raskovits István**, Aradváros főkeresztése alkotta át művésziessé. A kerti butorokat a **Weisz** kosárfonócég szállította, úgy, hogy el lehet mondani, hogy egész Arad iparosvilága közreműködött abban, hogy az ujságíróklub valóban előkelő és kellemes otthona legyen Arad uritársadalmának.

A holnapi megnyitó ünnepségre lázasan készülődik egész Arad uritársadalmi. Tekintettel arra, hogy a tagsági igazolványok egy részét még nem kézbesíthették, ezúton közli a klub igazgatósága, hogy az esti megnyitó ünnepségen megjelenhetnek mindazok — ha nincs is meg igazolványuk — akik tagbelépési meghívót kaptak és valamelyik tagsági gyűjtőívet aláírták. A klub igazgatósága, mint már jeleztük, eltekint attól, a nagy hőség miatt, hogy a férfi tagok az esti megnyitó estélyi öltözékben jelenjenek meg.

Megrendelt menyasszonyok.

Az afrikai német gyarmatokon élő férfiak hazulról hozatnak fehér nőt maguknak. — Nem lehet visszaküldeni a nem tetsző árut.

(Hamburg, július 27.) Hamburgból most indult egy hajó Afrikába, amelyen negyvennégy ugynevezett megrendelt menyasszony utazik. Az afrikai gyarmatokon élő németek nem juthatnak könnyen fehér asszonyokhoz s ezért a hazájukban rendelik meg a jövődöbelijüket. A „megrendelés” úgy történik, hogy a házasságní kívánó gyarmatos megadja a pontos személyleírását s ezenkívül megírja, hogy körülbelül milyen menyasszonyra reflektál. Ezeket a „megrendeléseket” a német hatóságok összegyűjtik, azután lehetőleg egyszerre effektuálják. Persze nem elegendő — mondotta Sir Alfréd Horn, a Hamburgban székelő angol konzul — hogy valaki egyszerűen írásban megrendeljen magának egy menyasszonyt s akkor aztán rögtön küldenek neki egy leányt. Az angol gyarmatokon élő németek — feltéve, ha ilyen szándékaik vannak — kötelesek először megbizonyítani, hogy el tudnak tartani egy asszonyt, ezenfelül kötelesek az utiköltséget letenni.

Az óvatos angolok még ennél is óvább mennek. Minthogy megtörtént, hogy egy-egy gyarmatos nem volt megelégedve a „megrendelt áruval”, egyszerűen azt mondotta, hogy nem veszi feleségül. Természetesen a német leánynak vissza kellett utaznia a saját költségén.

Hogy ez többet meg ne történhessen — foly-

tatta a konzul — a házasságní kívánó gyarmatosnak még száz angol fontot kell letennie, amelyet csak akkor kaphat vissza, ha valóban feleségül vette a Németországból érkező leányt. Ezek az esetek azonban a kivételekhez tartoznak. A megrendelt menyasszonyokat rendszerint mind feleségül is veszik. A keményen dolgozó és sok nélkülözéssel keresztyülment gyarmatos szemében a fehér asszony olyan kincs, hogy nem sokat törődik azokkal az apró-cseprő hibákkal, amelyek az európai ember szemében esetleg gátló tényként szerepelhetnének.

Munkanélküliek exportálása

Anglia a gyarmatokra akarja küldeni a munkanélkülieket.

Londonból jelentik: Az angol munkanélkülség problémájának megoldására — mint ismeretes — a munkaügyi hivatal tervezetét dolgozott ki, amelynek alapján a dominiümokon akarják elhelyezni a munkanélkülieket. A tervezet nagy elégedetlenséget keltett az érdekeltek dominiümokban. King kanadai miniszterelnök kijelentette, hogy helytelennek tartja a tervet a kanadai bányáipar kedvezőtlen helyzetére való tekintettel. Bruce, Ausztrália miniszterelnöke pedig kijelentette, hogy lehetetlen az angol munkanélküli-problémát egyszerűen hozzájuk áttelepíteni.

— Van nekünk is elég gondunk — jelentette ki az ausztráliai miniszterelnök.

KÖZGAZDASÁG.

Gondot okoz az ideai rekordtermés elhelyezése.

A pénzügy miatt nehézen megy a termény árubabocsátása. — A külföldi piac bezárul a romániai gabona elől.

(Arad, július 27.) Hosszu esztendő óta nem számoltak be az országos terményjelenségek oly pompás kalászos termésről, mint az ideán. Az érlelő időjárás tartóssága az esztendei kalászos termések eredményét a tavalyival szemben kettőzöttre emelte és látványosan az általános gabonakereskedelemben örövendetes éra előtt áll. Az árak az exportparitásnál magasabb árfolyamon mozognak és ezt az a körülmény idézi elő, hogy Regátban a vegetáció lassabb, mint nálunk és így relációban van némi érdeklődés a búzában és lisztben.

A termelők természetesen nincsenek megelégedve az árak mai alakulatával, de azért kénytelenek gabonájukat eladni, mert az ugynevezett „zöld-hitel” folyósítására ezidén nem számíthatnak a bankoktól, a terménykereskedelemben jelenlegi menete pedig csak kis mértékben elégíti ki a gazdák pénzügyi igényeit, úgy, hogy a termelők körében általános a pénzügyi szükséglet, ami aztán maga után vonja a jelenlegi helyzetben is a termény árubabocsátását. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a malmok üresen mentek át az új kampányba, de ennek ellenére csak a momentán szükségleteket igyekeznek fedezni s jobb árat csak oly buzáért adnak, amely azonnal szállítható, ilyen buza azonban egyelőre csak kis mennyiségben található, mert még mindig erősen tart a mezel munka.

A malmok töltetlenül azzal számolnak, hogy augusztus-szeptember hónapokban lejjebb szállnak majd a buzaárak és a mainál olcsóbb áron szerezhetik be szükségleteiket, miután a gabonakereskedelemben belföldi úzletre nem számíthat, nagy lesz a kínálat, viszont az elhelyezési lehetőség lényegesen kisebb. — Ugyanis az exportot illetően a román buza — különösen a magyar és jugoszláv búzával — nem veheti fel a versenyt, az egyetlen fontos piac: Lengyelország is lezárta Románia előtt a sorompóit, beviteli tilalmat léptetett életbe. Különben is nálunk exportilleték nehezíti meg a kivitel fellendülését: záróértékében 2 % külön adót vetnek ki az exportgabonára, s a határokig szerflött magas fuvardíj is megdrágítja az árut, úgy, hogy ugyszólván semmiféle exportkilitásnak nincsenek s legfőképpen Ruzsinszko piacára lehet számítani.

A gabonakereskedelemben így, épen a rekordtermés miatt, aggodalommal tekint a közeli hónapok elé, vajjon a piacra kerülő búzát

hol tudja elhelyezni? A malmok helyzete hasonló, amelyeknek a liszt plasszirozása okoz majd gondot. Miután sem a gabonakereskedelemben, sem a malmok kamatterheket nem bírják el, a piac kialakulása attól függ, hogy meddig győzik a malmok vételekdvvel, s elhelyezési lehetőséggel? A helyzet ma az, hogy eltérően az előző évektől, például augusztus második felére és szeptemberi szállításra csaknem lehetetlen eladni búzát, vagy csak feltűnően nyomott árban lehet üzletet kötni.

A takarmányok, mint az árpa és a zab iránt, már inkább nyilvánul érdeklődés, viszont a termelők ezeket visszatartani igyekeznek, miután a szárazság miatt a tengeri-termesben alig-alig biznak, noha az árpában különösen jó s a zabban is szép eredmény volt. Az áru visszatartása következtében ezideig tehát itt sem fejlődött ki üzlet. Érdekes fölemlíteni, hogy e hó első napjaiban árpáért még 500 lejes, sőt azon aluli árkövetelések voltak s ma mázsánként cca 600 lejt is igényelnek, ami az árpának forgalmi értékét túlhaladja. A buza ára mintegy 650 lejt, új zabért a hó elején 420—430 lejt kínáltak, ma 500 lejes árért keresnek zabot.

Zürichben 3.16 a lej.

Helyi valutaárak. (Július hó 27.)
Kifizetések: Berlin 39.56, Newyork 165.35, London 805.50, Páris 6.50, Milánó 8.69, Prága 4.61, Budapest 28.89, Zúgráb 2.89, Bécs 23.37.50, Zürich 31.90. — Áru: Márka 39, dollár 165, angol font 800, francia frank 6.60, olasz líra 8.60, cseh korona 4.90, pengő 29, dinár 2.85, osztrák schilling 23.55, svájci frank 31. — Pénz: Márka 39.56, Newyork 165.35, angol font 795, francia frank 6.40, olasz líra 8.60, cseh korona 4.90, pengő 29, dinár 2.83, osztrák schilling 23.25, svájci frank 30.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (Július hó 27.)
Berlin 124.02.50, Amsterdam 208.95, Newyork 519.32.50, London 2522.75, Páris 20.33.50, Milánó 27.18, Prága 15.38.50, Budapest 90.52.50, Belgrád 9.12.80, Bucuresti 3.17, Varsó 58.20, Bécs 73.26.50.

Zürichi tőzsdézárlet. (Július hó 27.)
Berlin 124.02.50, Amsterdam 208.90, Newyork 519.30, London 2522.75, Páris 20.33.50, Milánó 27.18, Prága 15.39, Budapest 90.54.50, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.16, Varsó 58.20, Bécs 73.27.50.

A TÖKELTES PATRÁNY ÉS BEGÉR

Ratona

IRTO SZER

Egy évig ki-
puzzítja há-
zából az áru-
sánc patkán-
yokat és
egereket!!!

KAPHATÓ
gyógyszertá-
rakban és dro-
geriákban!!
ÁRA 115

Chemica Institut Chimie, Satu-Mare

Bucuresti-i tőzsdézárlet. (Július hó 27.)
Devizák: Páris 6.46, Berlin 39.45, London 801, Newyork 164.75, Milánó 8.65, Zürich 31.78, Prága 4.90, Bécs 23.32, Budapest 28.76.
— Valuták: Napoleon 640, márka 39.60, leva 1.22, török líra 0.84, angol font 803, francia frank 6.51, svájci frank 32.20, olasz líra 8.70, drachma 2.10, dinár 2.91, dollár 164.50, lengyel zloty 18.60, osztrák schilling 23.45, pengő 28.90, cseh korona 4.95.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt háttérként nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

A közelmúltban az aradi napilapokban egy főtéri autóbalesettel kapcsolatban cikk jelent meg, amely személyemmel és sófförömmel foglalkozik. A cikk a balesetet úgy állítja be, mintha én hajtottam volna fel a járdára, a Bloch H. papírüzleténél és egyikünknek sem lett volna kellő igazolványa. Errevonatkozólag kijelentem, hogy igazolványaink voltak, a járdára nem hajtottam fel, amit a jelenvolt rendőrök és több tanu is igazolt, hanem a járdától egy méterre hajtottam. A baleset úgy történt, hogy a Bloch H. cég 170 cm.-es ponyvája teljesen szabálytalanul volt kifeszítve: (amiért a céget az illetékes hatóság bizonyosan meg is fogja büntetni) a járdától a kocsiuttra 1 méterre állott ki és ugyszólván lehetetlen volt hogy a járművek bele ne ütközzenek. Ez a baleset valódi tényállása.

Tisztelettel:

Wagner Károly
Pancota.

ÉRTESÍTÉS.

„FEHÉR BARANY” kávéház és vendéglő
Calea Aurel Vlaicu (Pócska-ut) 104—106. sz. alatt
Vasárnap, 29-én megnyílik
Kittós ételek és italok, frissen csapolt sör. Pontos ki-
szelgálás. — Szives pártfogást kér a tulajdonos.

**Kisebb üzlethelyi-
ségek, műhelyek
olcsó bér mellett
bérbeadó.**

Bővebbet: 3999

Rousz sörraktárban Aradon

Főtér közepén

(Minorita templommal szemben)

**nagy üzlet-
helyiség,
aug. hó 1-re kiadó.**

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szö hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8. Hetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszlelvéllel ellátott kérdézköndésre válaszolunk. Ajánlatok, felkérés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

KOMOLY ASSZONY, levelét a kiadóhivatalomnál kérem sürgősen átvenni. 4027

ALKALMAZÁS.

EGY ÜGYES SZOBALÉNY is bizonyítvánnyal uriházhoz augusztus 1-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

NÉMET kisasszony gyermek mellé ajánlkozik. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4021

GYAKORNOKOT felvesz terményiroda. Ajánlatokat Löbl hírlapirodához Arad. 4028

AZONNALI belépésre keresek teherautóhoz egy szakképzett, nős, megbízható SOFFORT. Kulliner Dániel, Pecica. 4033

LAKÁS.

KERESTETIK a belvárosban 2-3 szobás, elegáns butorozott lakás, fürdőszobával. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek leadni. 4031

NÉGY SZOBÁS, parkettás, fürdőszobás első emeleti különálló lakás, augusztus 1-re kiadó. Zabor, volt Szt. Antal-ucca 2. szám. 4035

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, fürdő és előszobával kiadó. Kálmán János-ucca 27. 280

VÁROS központjában 2 butorozatlan szoba kiadó. Bővebbet Britania Biztosító Petőfi-ucca 1. 4007

HÁROMSZOBÁS, előszobás, fürdőszobás lakás kiadó. — Értekezni lehet „Pecma” kőgyár Orczy-ucca. 4005

KÜLÖNBEJÁRATU belvárosi butorozott szobát keresek fürdőszoba használatra. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek. 4009

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADÓ 2 drb. cilindrszita 4 mh., 2 drb. 7 m. hosszú dupla felvonó, egy 6 mh. kőállvány, egy drb. nemzetikoptató trierrel összekötve jó állapotban. Tolnay János malomtulajdonos, Bélii, Bihar megye. 3995

UJDONSÁG!

Női posztó-kalapok minden legújabb színben és formában 250-300-350 L.
férfi divát-kalapok 170-280- L.

Kalapok formázását és tisztítását olcsón vállalom. — Aradon és vidékén elősmert legolcsóbb bevásárlási forrás:

BITTENBINDER-nél
Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 2. szám.
Viszonteladónak nagy árengedmény. 3334

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a vasútállomással szemben levő, főhírnevű

Horváth-szálloda és étterem

teljesen újonnan átalakítva, a jelen kor igényeinek mindenben megfelelőleg, **7. hó 28-án, ma, szombaton megnyitlik.** Nyitva reggel 8 óráig. Nagy disznótoros vacsora, turócsuszával, elsőrendű kiszolgálás. Kitérdő ételek és italok. Zene.

Szíves pártfogás kér:
4003 **Horváth Sándor.**

Üzlethelyiségek

esetleg lakással, továbbá: cementezett pinceraktárak és modern **auto-garázsok,** azonnal kiadók

Fő-ut és Szt. László-ucca sarkán (Strada Cioseca 2.) épült új házban. — Bővebbet a háztulajdonosnál ugyanott. 4004

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban **K A P H A T Ó K** az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Bankkölcsönöket

házakra és földekre pengőben 12% kamattal, hosszabb időtartamra, valamint lejkölcsönöket a legkisebb összegektől kezdve legolcsóbban és azonnal folyósítottak.

Bővebbet: 3987

Herzog Sándor

Str. Brătianu 17. (volt Weltzer János-u.)

Veszek! Kölcsönzők! Becserélek!

Bicikliket, gramofont, lemezt, motorkerékpárt, villanygépet. MOTORICA, Arad, volt Asztalos Sándor-ucca 12. — Törött üveg és porcelán tárgyak szakértő ragasztása, külön ragasztó is kapható.

SCHWARZ Szegecs, Calea Banatului 12. 3282

Regatul României.

Tribunalul Arad Corp. Part.

No. G. 6911-1928.

PUBLICATIE DE LICITATIE.

In baza executiei de escontentare efectuată in ziua de 21. Martie 1928. pe baza decisiunii Judecătorei Mixtă Arad cu No. 20870-1928. obiectele sechestrare in procesul verbal de executie No. G. 6911-1928. și anume: 1 teghie pentru tâmplărie, 1 masă, 1 șifoner cu 2 uși și etc. prețuite in suma de 1350 lei cuprinse in favorul vād. lui Antoniu Pirovsky din Arad contra pentru suma de lei 500 capital, interese de 10% dela 5 Octomvrie 1927. precum și spesele stabilite până in prezent se vor vinde la licitatie publică in Arad, Calea Saguna No. 4. in ziua de 21. August la ora 3 d. m. conf. art. de lege IX. §-lul 107. și 108. din anul 1881. al legii exec.

Arad, la 25. Iulie 1928.

4029

Sef portărel.

HIRDESSEN a 43 éve fennálló ARADIKÖZLÖNY-ben!

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Címre ügvelni!
(Szabadság-tér) 10. szám.

MUZSAY JÓZSEF Arad, színházzal szemben Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny	Lei 1300	Mosónadrág Ia	Lei 430
Covercoat vászonöltöny	1480	Gummikabát	840
Divatöltöny lenvászon	1650	Fregoll-kabát	2100
Kitérdő mosóöltöny divatszabásban	1950	Gyermek-costum	400
Tennisz nadrág	680	Trench-coats Ia	2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

Fordítsa jövedelmének 3 százalékát reklámra, az e célra befektetett pénz 300-szorosan megtérül, ha az Aradi Közlönyben hirdet!

Bankkölcsönöket

házakra és földekre pengőben 12% kamattal vagy lejben legolcsóbban — hosszabb időre — azonnal folyósítottak. **Haász Albert** irodája Arad, Str. Eminescu 12. (Deák Ferenc u.)